

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه (۹ آذرماه ۱۳۴۶)

فهرست مطالب:

تلفن راجع بقرارداد پستی جهانی و موافقت نامه و
مقاله نامه‌ها و مقررات مربوط بازمان ملل متحد و
اتحادیه پستی .

۹- طرح و تصویب يك فوریت لایحه راجع
باجازه تأمین اعتبار بوسیله وام جهت خرید دوفروند
هواپیمای بوئینگ ۷۴۷ .

۱۰- طرح گزارش شورای اول کمیسیون کشاورزی
راجع به تشکیل وزارت منابع طبیعی .

۱۱- قرائت نامه مجلس سنا دائر به تصویب
موافقت نامه مربوط به تحصیل اعتبار از دولت
جمهوری سوسیالیستی رومانی جهت خرید واگن و
غیره در کمیسیون دارائی آن مجلس .

۱۲- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد -
ختم جلسه .

۱- قرائت اسامی غالبین جلسه قبل .
۲- بیانات قبل از دستور آقایان : معیری -
نولادوند- دکتر وفا- دکتر میرعلاء .

۳- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر
اصلاحات ارضی و تعاون روستائی .

۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون
وزارت دارائی .

۵- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون
وزارت کشور .

۶- قرائت دوفقره طرح پیشنهادی نمایندگان
در دستور قرار گرفتن آنها .

۷- تصویب صورت جلسه .

۸- شورای اول گزارش کمیسیون پست و تلگراف و

مجلس در ساعت نهم صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید .

۱- قرائت اسامی غالبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غالبین جلسه قبل قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)
غالبین با اجازه - آقایان :

مرتضوی - خواجه نوری - مهندس معینی - شکیبا

اخلاقی - تیمسار وجدانیان - آرسنجانی

غائبین بی اجازه آقایان:

دکتر ابریشمی - مهندس زنجانی

غائبین عرض آقایان:

مجدد - دکتر صاحبقلم - طباطبائی - مرونی - دکتر

عدل - ادیب سمعی - پاینده - پرویزی - تیمسار هماپونی
و بانود کتر دولتشاهی

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: معیری - فولادوند

دکتر وفا - دکتر میرعلا

رئیس - نقطه‌های قبل از دستور را شروع میکنیم

آقای معیری تشریف بیاورید

معیری - با اجازه مقام معظم ریاست مجلس شورای

ملی و خانمها و آقایان و همکاران محترم بنام خداوند بخشنده
مهربان، خانمها و آقایان مستحضر هستند که در جشن
فرخنده تاجگذاری شاهنشاه آریامهر به پاس حقشناسی از
افتخارات تاریخی که ضمن ۲۶ سال سلطنت پرافتخار
شاهنشاه ایران زمین نصیب ملت ایران شده بود عموم افراد
ملت در این جشن پرافتخار تاریخی بنام یک واجب عینی بر

هر یک از دستجات مختلف اعم از شهرستانی، استانی، و
اهالی محترم پایتخت شرکت داشتند (مهندس صائبی -
وروستائی) بله و روستائی همه ملت ایران این وظیفه را یک
واجب عینی فرض کرد این جنبش و تظاهرات میهنی ملت
ایران بقدری پر شور و هیجان بود که باعث استعجاب عموم
خارجیان قرار گرفت (صحیح است) ملت ایران بالاخص
اهالی محترم پایتخت بکرات ثابت کرده اند که رابطه شاه
و ملت یک رابطه ناگسستنی و قلبی است این حقیقت در
ساعت یازده روز جشن تاجگذاری عملاً به جهانیان ثابت
شد خانمها و آقایان محترمی که در کاخ گلستان تشریف
فرما بودند و ملت ایران که با ذہن تلویزیون با شنیدن
صدا از اردیو آن ساعتی که بانگ الله اکبر طنین انداز بود
و آن دقیقه‌ای که شاهنشاه آریامهر قرآن کریم را بوسیدند

(احسن) و اشک شوق از دیده عموم ملت ایران جاری شد

و قلبها میطپید اینجا بود که عموم خارجیان متوجه این
حقیقت و معنی شدند که بابه‌های تخت شاهنشاهی محمد رضا
شاه شاهنشاه آریامهر بر قلوب عموم ملت ایران استوار است
(صحیح است - احسن) تمام طبقات در حدود وسعت خودشان
هر کس بنحوی از انحاء عرض ادب کردند و با و تحفی از
طرف سلاطین ممالک اروپائی و ملت ایران تقدیم شد ولی
شهبانوی گرامی و خیر و نوع پرور ایران فرمودند که آن
نوع هدایا و تحف موزد پسندما قرار گرفته است که در
رفاه اجتماع بکاررفته از قبیل مدارس، خیلی مدرسه باز شد
درمانگاهها باز شد مؤسسات خیریه بوجود آمد و این نوع
هدایا بود که مورد تأیید و تصویب ذات شاهنشاه آریامهر
و شهبانوی عزیز ایران قرار گرفت ضمن تقاضاها و تقدیم
هدایاهائی که از طرف دستجات مختلف بعمل آمد و کلای
دادگستری تصیم گرفتند که آنها هم بنحوی عرض ادب
بساحت مقدس شاهنشاه و شهبانوی عزیز ایران بنمایند به
این لحاظ خانمها و آقایان خوب مستحضر هستند که
لباس هر صنفی و لباس رسمی هر طبقه‌ای برای آنها مقدس
ترین چیزی است که دارند (صحیح است) در این روز
و کلای دادگستری و هیأت مدیره کانون و کلا جبه
و کالتی را که در این موم آن تاج کیسانی با
تزیینات خاص و آرم کانون و کلا تهیه شد
دو جبه روز شنبه گذشته باش فیایی هیأت مدیره کانون
و هیأت مدیره باشگاه و کلا این افتخار نصیب جامعه
و کالت ایران شد که این جبه را شاهنشاه قبول فرمودند و
به تن کردند و من بنام و کلای ایران و بنام جامعه و کالت
ایران در مقابل این همه عنایات و مراحم شاهنشاه آریا
مهر سر تعظیم فرود می‌آورم (احسن) آفرین بر شاهنشاه
آریامهر که طبقه تحصیل کرده و انتلکتوئل مملکت مورد
عنایت ایشان قرار گرفت (عباس میرزائی - بفرمائید
روشنفکر یا تحصیل کرده) جناب عباس میرزائی یک وکیل
عدلیه پشت تربیون صحبت میکند

عباس میرزائی - اینکه مال و کلای عدلیه نیست
مال فرانسویاست

معیری - مهندس را شمام خوب میفهمید، بزم

فکر بعضی‌ها که معتقدند و کلای دادگستری ایجاد دعوا
میکند، این اشتباه است و خوشبختانه این حقیقت مورد
توجه ذات اقدس شاهنشاه قرار گرفته است، و کیل
دادگستری جلو گیری از مرض میکند، و کیل
دادگستری امور بهداشتی و روانی اجتماع را معالجه
میکند، مؤسسات و شرکتهای و افرادی که حس تشخیص
دارند با و کیل دادگستری مشاوره میکنند و همین مشاوره
با و کیل دادگستری است که جلو گیری از دعاوی میکند
و خوشبختانه این حقیقت ضمن فرمایشات شاهنشاه آریامهر
بجسم میخورد، شاید فرمایشات شاهنشاه آریامهر در روز
شرقیایی بدقت در جراید محترم، خانمها و آقایان ملاحظه
نفرموده باشند ولی نواری را که از این فرمایشات ضبط
شده است بنده در باشگاه کانون و کلا بدست آوردم و متن
فرمایشات حکیمانه شاهنشاه آریامهر را در پاسخ عرض
تبریک هیئت مدیره کانون و کلا با مستحضران خانمها و آقایان
میرسانم، اساساً اجرای اصول منشور انقلاب شاه و مردم
بر اوچه بر نامه کار و کلای دادگستری است، و کلای
دادگستری خود پاسدار قانون به پیشگاه
شاهنشاه آریا مهر هستند شاهنشاه آریا مهر

پس از پوشیدن حبه و کالت چنین فرمودند:
از هدیه‌های که آقایان بنمایند کی کانون خودتان من
و به شهبانوی ایران دادید متشکرم - بخصوص از لحاظ
اینکه کار ما هر روز پوشیدن این لباس برای دفاع از حقوق
مردم با منافع آنان نیست ولی در لباس دیگر بهر صورت با
همان روحیه - فکر ما متوجه این موضوع هست و در واقع
هر کاری که انجام میدهم برای دفاع از حقوق مردمی است
که طبقات اکثریت اجتماع را تشکیل میدهند و هر اقدام
به اینکه انشاء الله وضعی بیش آید و اوضاع مملکت مسا
از لحاظ اجتماعی و قانونی طوری استوار شود که حقوق
افراد مملکت را اجتماع ما و قوانین مملکتی تا حد زیادی
خوب بخود حفظ نماید - در واقع میشود گفت که اقدامات
و نقشه‌هایی که ما میریزیم و دنبال میکنیم کار آقایان را در
آینده روز بروز سهلتر خواهد کرد گواشکه جمعیت مملکت
زیاد خواهد شد ولی تا اختلاف سلیقه که اصولاً از مظاهر
فکر و زندگی و از پدیده‌های بشر و تمدن امروزه است وجود

دارد دفاع از اختلافات سلیقه و حتی کارهای زندگی مادی
موجود خواهد بود ولی امیدوار هستیم که حتی المقدور این
نوع اختلافات در جامعه ایرانی کمتر بشود...
شاهنشاه بعد اضافه فرمودند:
«اختلافات عمده‌ای که در ایران موجود بود، اگر
دقت بکنید بیشتر اختلافات ملکی بود و با تصیم کلی که
ما زاجع به اصلاحات ارضی گرفتیم و اقداماتی که انجام
شد - عنقریب این نوع اختلافات خیلی محدود و غیر قابل
اعتناء خواهد بود - با وجود این در خارج از شهرها، در
دهات و روستاهای ایران با ایجاد خانه‌های انصاف وضعیتی
پیش آمد کرده است که خیلی از اختلافات محلی بوسیله
خود مردم رسیدگی و حل و فصل میشود و گزارشاتی که
بمن میدهند حاکی از این است آرائی که خانه‌های انصاف
صادر میکنند حقیقتاً بر اساس و مبانی حقوقی و کاملاً عادلانه
و عادلانه است - شوراهای دوزی که در شهرها ایجاد شده
آنهم روی این اصل است که اختلافات کوچکی که پیدا میشود
به این وسیله حل گردد، ولی اساساً وقتی عدالت اجتماعی
در مملکت برقرار شد - زندگی همه بوسیله قوانین
مترقی تأمین میگردد و بخصوص اگر فکری که ما برای
ایجاد تعادلیها و بیمه‌های گوناگون کرده‌ایم یعنی از موقعی
که کسی در این مملکت، در این آب و خاک متولد میشود
تا موقعی که چشم از حیات بر میبندد تمام اینها تضمین هائی
است که شکایت مردم اصولاً از همدیگر کمتر میشود،
مطمئن هستم شما نیز که شاید زندگیتان و معاشتان از
این راه تأمین میشود، معیذا روحیدای که معرک شما است
و آنهم رسیدگی بتظلمات مردم است، همان روحیه ایست
که وقتی نظلمات مردم اصولاً کمتر باشد خوشحالتر میشوید
ولو اینکه بکمتر کار کردن این طبقه منجر بشود، معیذا،
همانطور که گفتم الان که بوجود شما احتیاج هست و
هر قدر هم که جامعه ایران پیشرفته تر شود باز هم لازمه
زندگی بشر و تفاوت سلیقه نیاز بوجود یک عده و کلای
دادگستری متبحر - زبردست - فعال - وارد بقوانین احساس
میکند و حتی هر کدام از شماها باید یک نوع یزنشک
روانی باشید که زندگی را از هزاروبه‌اش بتوانید درک

نمائید و حقوق مولکین خودتان را از زاویه حق که بجای خود، ولی از زاویه فردی و شخصی او و با در نظر گرفتن تمام شرائط و دلالتی که هر پرونده‌ای را ممکن است تشکیل بدهد بتوانید کار و وظیفه قانونی و وجدانی خودتان را انجام بدهید. اینست که من پیشرفت - استحکام و احترام این طبقه از مردم ایران را خواستار هستم.

وظیفه شما، وظیفه انسانی است و بس خطیر و امیدوارم در کار خودتان هر روز قویتر، محکمتر و راستختر پیش بروید و از این راه بجای همه ایران خدمت بکنید.

رئیس - آقای معیری وقت جنابعالی تمام شد.
معیری - اگر ناطق بعدی دو دقیقه بمن اجازه بدهند که بقیه عرایضم را عرض کنم بسیار متشکر میشوم.

رئیس - آقای فولادوند اجازه میدهید؟
فولادوند - بسته به این است که چقدر فرمایش دارند.

معیری - در سه دقیقه.
فولادوند - اشکالی ندارد بنده هم همین بلا را سر ناطق بعدی میآورم.

معیری - متشکرم، بنده استدعا می‌کنم از جناب آقای وزیر دادگستری این است، چون آقای وزیر مشاور هم اینجا تشریف دارند، به مشکلات و کلای دادگستری بیشتر توجه بفرمایند و این مشکلات یکی محدودیت و کالت تسخیری است و یکی اجباری بودن و کالت در تمام مراجع قضائی و از همه مهمتر این است که وکلای دادگستری تأمین ندارند و استدعا می‌کنم آنان تعیین تکلیف صندوق تعاون و بازنشستگی است و این استدعا را بنده بنام جامعه و کلای ایران از جناب آقای وزیر دادگستری مینمایم و از جناب آقای وزیر کشور بنام انجمنهای محلی و مردم پایتخت استدعا دارم که از اختیارات قانونی خودشان استفاده بفرمایند و در قانون انتخابات انجمنهای شهر، انتخابات رادسته جمعی انجام بدهند، و اگر منطقه‌ای انجام بدهند نه به مصلحت مردم است و نه به مصلحت دولت، عرض دیگری ندارم (احسن - احسن).

رئیس - آقای فولادوند بفرمائید.

فولادوند - بنام خداوند یکتا با اجازه مقام معظم رباست مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم برای این جانب مایه مسرت به اندازه است که در زمینه قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی که ظاهراً امروز توسط وزیر مسئول محترم بساحت مقدس مجلس شورای ملی ایران تقدیم خواهد شد مطالبی بعرض برسانم.

الغای رژیم ارباب و رعیتی و آزادی دهقان ایرانی شاهکار کاخ تاریخی دوازده ستونی انقلاب شاه و مردم بود که بسیاری خدای بزرگ بدست توانای اعلیحضرت همایون محمدرضا شاه بهلوی شاهنشاه آریامهر پسر از فرزند آرزو جامعه عمل پوشید و شاه بیت ماده انقلابی لغو رژیم ارباب و رعیتی بمقیده ارادت مند همین قانونی است که بسلامتی شاهنشاه آریامهر امروز در شرف تقدیم شدن بمجلس می‌باشد.

این قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی در واقع همان طلبه ورود اقتصاد کشاورزی ایران بمرحله مورد انتظار عموم یعنی مرحله سوم اصلاحات ارضی است و این یکی دیگر از رشحات ثمر بخش و سازنده فکر بلند و بی نظیر شاهنشاه بزرگ ما است و بنده بنام مولکین حق شناس خود و بنام ملت سپاسگزار عزیز ایران از پشت این تریبون بار دیگر از صمیم قلب مراتب امتنان قلبی و صمیمانه و ادعیه خالصه خودمان را به پیشگاه با عظمت معظم له عرض داشته از خدای ایران مسئلت مینمایم که در راه اعتلای ساز هم بیشتر کشورش و ریشه کن کردن بقیه آثار رخوت عمومی و رسانیدن قافله تمدن ایرانیان به پیشرفته ترین کشورها یار و مددکار وجود مقدس باشد انشاء الله اجرای این قانون سبب خواهد شد که بطور کلی وضع اقتصادی دهقان بهبود کامل یافته و کشاورزان بتوانند بعد چندی استقلال مالی پیدا کرده و روی پای خود بایستند و قادر گردند با درآمد حاصل از سهامی که در شرکت های سهامی زراعی بدست می‌آورند خود و خانواده هایشان را آبرومندانه اداره نمایند و همانطور که در کتاب انقلاب سفید و سایر فرموده های شاهنشاه منظور است بوسیله بسیج سرمایه های انفرادی و یک کاسه کردن

آنها ایجاد قدرت مالی و اقتصادی و مدیریت لازم جدا کثیر بهره برداری را از آب و خاک نموده سطح کلیه ششون اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خویش را روز بروز بالا ببرد و همانطور که جناب آقای وزیر اصلاحات ارضی در جلسه دیروز گوشزد کردند اراده شاهنشاه آریامهر دائر بر این است که از طرف وزارت مسئول و دولت کلیه کمک ها و مساعدتهای مالی و راهنماییهای فنی لازم بعمل آورده شود تا دهقانان بعلت کمبود تجربه در این راه دچار عدم موفقیت نگردند زیرا همانطور که در کتاب انقلاب سفید اشاره فرموده اند نظر شخص عالیقدر شاهنشاه ما همواره این است که بدهقانان در راه بهسازی زندگی آنها همیشه با نظر مساعدت و دلسوزی عمل شود و راه دشوار آنان از طرف دستگاههای اجرائی مملکت برای آنان صاف و هموار گردد.

با اجرای قانون مورد بحث همانطور که مورد نظر همایونی است تعداد دستهای مولد مملکت که اکنون کار کافی ندارند از قطبهای کشاورزی به قطبهای صنعتی که بحمد الله مدتی است که با توفیق کامل براه افتاده اند منتقل و قوه مولده کشور دیگر بیپوده هدر نخواهد شد و اجرای همین قانونی است که بموازات پیشرفت صنعت ایران بنیت عالی شاهنشاه که همانا بالا بردن سطح زندگی مردم ایران تا حد کشورهای اروپائی است و انشاء الله بالاتر، جاچه عمل خواهد پوشانید و قادر خواهیم شد که در این دنیای گرسنه بصورت کالاهای کشاورزی دست رژیم بهر صورت چون مختصر وقت قبل از دستور اجازه نای حق کامل این کلام را نمیدهد فقط عرض میکنم توفیق این برنامه به ابتکار و راهنمایی شاهنشاه عزیز در پرتو سایه معظم له یکی از بزرگترین توفیقات ملت ایران است و بنده بمجره آن این قانون تاریخی تبریک گفته توفیق خدمت آنها را بشاهنشاه و میهن مقدس مسئلت مینمایم.

نکته دیگری که واجب میدانم بعرض برسانم تشکر از چند وزارتخانه است، یکی تشکر از وزارت

محترم راه است که الحق تا آنجا که بنده میدانم و دیده ام همه مردم قدر دان زحمات وزارت راه و وزیر محترم راه هستند، تشریف هم ندارند ولی وظیفه اخلاقی و ملی ماست که قدر دانی بکنیم، تشکر بنده برای این است که بدستور وزارت راه جاده الیکودرز به دلجان که از خمین رد میشود و جاده است که چندین ساعت طول مسافرت از تهران به الیکودرز را کم میکند و ملحق میشود در خمین به جاده اصفهان به تهران احتیاج به چند پل و کوه کنی داشت که وزیر راه دستور صادر کردند و این امر خیلی به آمد و رفت و حمل و نقل موتوری و مسافرت به آن نقاط کمک میکند و بنده صمیمانه از طرف مردم الیکودرز حوزه انتخابیه خود از جناب وزیر راه تشکر میکنم و توفیقشان را در خدمات بیشتری مسئلت می‌کنم مخصوصاً که بازم در راه تحرك اقتصادی حوزه انتخابیه بندهم افزودن به تمدن که همانا در اثر راهسازی ایجاد میشود جاده اصفهان به از نادر شرف اسفالت است و وعده فرموده اند که انشاء الله در بهار آینده باز به اقداماتی که در این راه صورت میگردد جنبه تسریعی بیشتری بدهند که ما بتوانیم از تمدن تهران و اصفهان بهره بیشتری ببریم چه از لحاظ فرهنگی و چه از لحاظ اقتصادی، تشکر دیگری که بنده دارم از جناب وزیر محترم بهداری است که بعد از سالها آرزوی بک جراح برای ما فرستادند.

دکتر صدر - آقای فولادوند ساختن چند پل و فرستادن بک جراح کار بسیار کوچکی است.

فولادوند - انشاء الله سر کار وزیر بهداری میشود و کارهای بزرگتری انجام میدهند، بنده وظیفه ام تشکر است که گفته اند من اسم بشکر الناس لب بشکر الخالق، بنده برای فرستادن جراح تشکر میکنم، ما با اندازه خودمان تشکر می‌کنیم انشاء الله منتظر وزارت راه و بهداری جنابعالی میشویم و بیشتر تشکر می‌کنیم، بله بنده از وزارت بهداری تشکر می‌کنم که بک جراح برای ما فرستادند، بک جراح بینهایت برای ما لازم بود ما در آنجا جراح نداشتیم و از این بابت احساس ناراحتی میکردیم مخصوصاً اعزام جراح به ولایات کار بسیار مشکلی است، بواسطه

اینکه جراح کم داریم و جراح تحصیل کرده ای کمی می تواند در تهران محکمه داشته باشد برایش قدری شاق است که ولایت برود و کار کند با درآمد کمتر و امیدوارم با کمکهای وزارت بهداشتی و با کمکهای مالی انجمن بهداری بتوانیم طوری حقوق باینها بدهیم که جراح بدون آزردهی خیال خدمت کند با اجازه جناب آقای دکتر صدر میخوام یک تشکر دیگر از وزارت آبادانی و مسکن بکنم (خنده نمایندگان) که برق الیکودر را بالاخره برای ما راه انداختند و همانطور که بارها عرض کرده ام فتوالبیته برق کمتر از فتوالبیته زمین نیست حالا بکمدله دزدبشان را از زمین مستقل کرده اند به دله دزدی از برق و واقعا بکمدله دروغگوی فتودال در ولایات برقها را گرفته و عجب فجایعی میکنند جناب آقای دکتر یگانه خداوند نسلشان را انشاءالله صاف کند ، حالا برقها دارد راه می افتد و انشاءالله شر بکمدله دزدبقر از سر مردم کم میشود و این باعث مزید دعا گوئی مردم بشاهنشاه بزرگ است و بمأمورین شاه ، بنده از جناب آقای دکتر نهانودی و دستگاه محترم سازمان برنامه صمیمانه تشکر میکنم ، مثل اینکه فقط يك عرض دیگر دارم و آن اینست که از جناب آقای دکتر یگانه خواهش کنم که بجناب آقای نخست وزیر و وزیر آبادانی و مسکن بفرمایند که در الیکودر زرق بان خانه های سازمانی هیچ ندارد در بعضی جاها که ساخته اند بنده تقدیمی برای جاهای دیگر نمیبینم که مستحق تر باشد (پزشکپور - حتی در بحرین) حتی هر چه که شما فرمودید يك فرمانداری که می آید آنجا این خانه ندارد قهرا این فرمانداری لازم دارد که برود و بنشیند بازن و بچاهش او هیچ وسیله ندارد و مجبور است برود در خانه مردم دیگر بنشیند و نمک گیر بشود و بنده مجبور بشود که خدای نخواستہ گردن به امیال آنها بنهد که متأسفانه اکثر امیال پلید هستند چون مردمان بی استطاعت نماز خوان اینها که نمیتوانند پذیرائی بکنند فرماندارها هم که خانه نماز خوانها نمیروند این میروند توی خانه يك کسی و بعد نمک گیر میشود آنوقت اسباب رحمت میشود اگر يك خانه آبرومندی داشته باشد میتواند برود توی خانه خودش بنشیند

رئیس - آقای فولادوند وقت جنابعالی تمام شد.
فولادوند - نفر بعدی اجازه میدهند که سی ثانیه از وقتشان استفاده بکنم و عرضم را تمام بکنم.
دکتر وفا - بفرمائید.
فولادوند - متشکرم این باعث میشود که اصولاً در وضع فرماندارها در مملکت بهبود حاصل بشود اگر کسی بتواند يك شبی خانه مردم نرود و با احترام خانه خودش بنشیند این خیلی بهتر است و در تمام کشور اگر عملی بشود این خیلی مهم است باشکرت از حوصله نمایندگان محترم و مقام ریاست عرضم را تمام میکنم.
رئیس - آقای دکتر وفا تشریف بیاورند.
دکتر وفا - بنام پروردگوار عادل توانا و بنام اعلیحضرت همایون محمد رضا پهلوی شاهنشاه عدل پرور و دادگستر ایران عزیز جناب آقای رئیس و نمایندگان محترم اطلاع دارند که چند روز پیش از این اعضای هیئت مدیره کانون و کلابی دادگستری بحضور مظهر شاهنشاه آریامهر شرفیاب شدند و در این شرفیابی رهبر يك منشی و يك اندیش با قبول لباس و شغل وکالت دادگستری بزرگترین افتخارات را نصیب جامعه وکالت و وکلای دادگستری فرمودند بهمین مناسبت بنده چون قبل از انتخاب بنمایندگی مجلس شورای ملی بشغل وکالت مشغول بودم اجازه میخوام که از طرف خود و از طرف فرد فرد وکلای دادگستری ایران این افتخار بزرگ را بجامعه وکالت تبریک و تهنیت عرض کنم (احسنت) بنده در آغاز گفتار عرض کردم شاهنشاه عدل پرور و دادگستر آری شاهنشاهی که تشکیل خانه های انصاف را یکی از اصول انقلاب شاه و مردم اعلام فرمودند شاهنشاهی که با صدور فرمان شوراها ی داوری خواستند که مردم در اختلافات کوچک زودتر بحق خودشان برسند رهبر خردمند در پیام خود بمناسبت افتتاح باشگاه و کلابی دادگستری در روز ۲۵ اردیبهشت ۱۳۴۵ چنین میفرمایند البته بنده يك مختصر را اینجا عرض آقایان میرسانم و تقاضا دارم توجه بفرمائید و وکلای دادگستری که مدافعین حقوق افراد هستند

جوامع مترقی (خواهش میکنم توجه بفرمائید) در جوامع مترقی یکی از طبقات مؤثر در تأمین نظام اجتماع بشمار میروند و بالاخص در هر جا عدالت اجتماعی بیشتر تأمین باید نقش این گروه بارزتر خواهد بود ملاحظه میفرمائید که تعمیم و تأمین اجرای عدالت اجتماعی در کشور همواره مورد نظر ذات ملوکانه بود و هست و خواهد بود (صحیح است) و در تأیید این مسئله فرمایشاتی است که در روز شرفیابی اعضای هیئت مدیره کانون وکلا فرمودند که چون همکار و استاد ارجمندم جناب آقای معیری بتفصیل فرات فرمودند بنده چون وقتم کم است و ۸ دقیقه بنده شهید شدم بنا به گفته جناب آقای فولادوند این است که مختصراً عرض میکنم که فرمودند لازمه پیشرفت و تکامل در جامعه داشتن و کلابی دادگستری متبصر ، فعال ، زبردست و وارد به فواین میباشد استدعا میکنم که به این فرمایشات ملوکانه درست توجه بفرمائید چقدر متین چقدر جامع چقدر مسئول و چقدر محکم است و باز میفرمایند من پیشرفت ، استحکام و احترام این طبقه از مردم ایران را خواستارم بنده فکر میکنم افتخاری بزرگتر از این که شامل حال صغی که وکیل دادگستری یکی از آنها است شده باشد ، اینست که میفرمایند من پیشرفت ، استحکام و احترام این طبقه از مردم ایران را خواستارم و باز اضافه میفرمایند که وظیفه شما یعنی شما و کلابی دادگستری وظیفه ای است انسانی و خطیر و امیدوارم در کار خودتان موفق باشید کمی توجه به این فرمایشات شخص اول مملکت ثابت میکند که تا چه میزان تأمین عدالت اجتماعی و استقرار حکومت قانون در جامعه و احترام به حقوق اکثریت در جامعه مورد توجه معظم له میباشد در اینجا است که وکیل دادگستری باید بمقام و منزلتی که در اجتماع دارد آگاهی پیدا بکند و باید وکیل عدلیه متصف به صفات و کمالات عالیهای باشد که در اجتماع درخورشان اوست زیرا شخص اول مملکت خواستار احترام به این طبقه هستند (یکنفر از نمایندگان - هستند) بنده افتخار میکنم که شاگرد مکتب قضا و ناگرد مکتب دادگستری هستم و بهمین علت اجازه میخوام عنوان يك وکیل دادگستری از این فرمایشات پر مغز

و نغز استفاده ای بکنم و استناد به همین فرمایشات خواهم کرد عرض بنده بطور اختصار چون وقت مثل اینکه ضیق است در مورد نقش واقعی و اساسی وکیل دادگستری در اجتماع است همانطور که جناب آقای معیری فرمودند بنده فکر میکنم این مقایسه و شباهتی که بین علم پزشکی و وکالت دادگستری هست خیلی مقایسه خوبی است زیرا پزشکی دردهای جسمانی و بدنی افراد را معالجه میکند و وکیل دادگستری دردهای اجتماعی و معنوی افراد را علم پزشکی مامی بنیمم بر اثر سیر جبری اصل تکامل اول لوسیون اگر آقای میرزائی ایراد نگیرد چون تکامل را اولی گفتم (یکنفر از نمایندگان - ایشان نیستند) که يك اصلی است لاینفیر و لاینزال علم پزشکی از صورت معالجه و علاجه تبدیل شده است بطریقه یافتن طرفی برای پیشگیری از مرض بهمین دلیل می بینید که واکسن های مختلفی اختراع شده است و فرصت ها و تجویزات متعددی رایج است که میتواند پیشگیری کنند مرض را بنده معتمد وکیل دادگستری هم اگر در پنجاه سال پیش اگر درسی سال پیش اگر درصد سال قبل انوبان جنبه سکارش يك جنبه تدافعی یا مرافعه ای یا مخاضمه ای هر چه اسمش را بگذارید - دعوائی داشته است البآن در این روز وکیل دادگستری باید پیشگیری بکند از اختلافات بنده يك استفاده ای میخوام بکنم بنده معتمد اجتماعات را در دنیای کنونی بدو گروه میشود تقسیم کرد یا جوامعی هستند که عقب مانده هستند و هنوز در راه پیشرفت و تمدن نیفتاده اند و با اینکه میشود به آنها گفت جوامع مترقی و در حال توسعه و پیشرفت بنده میگویم چون جامعه ایران نوین در سایه توجهات و ابتکارات پدرا تاجدار خود با يك جهش تاریخی بی مانند با گامهایی بلند بسوی پیشرفت و ترقی و تعالی روز افزون در مملکت است از این رو جامعه ایرانی جامعه عقب مانده ای نیست (صحیح است) بهمین دلیل نباید افراد جامعه ایران صبر کنند تا وقتی مرگ فرابرسد سراغ طیب بروند و باز همین افراد ایران نباید آنقدر تحمل بکنند که مالشان برده شود ، خورده شوند ، خیانت باو بشود کلاهش را بردارند و کار از کار بگذرد

بعد بسراغ و کیل دادگستری بپایند خانها و آقایان در شهر نیویورک قریب هشت هزار و کیل دادگستری هست و در شهر استانبول ترکیه قریب سه هزار و کیل دادگستری هست شاید استانبول یک میلیون و چهارصد هزار نفر جمعیت دارد در تمام ایران ۱۳۰۰ نفر کمی بیش یا کمی کمتر و کیل عدلیه هست که در تهران دو میلیون و نیمه شاید ۶۰۰ نفر عمال باشغل و کالت مشغول هستند (یکی از نمایندگان کمتر) عرض کردم فرض را قویتر بگیریم ۵۰۰ نفر یا ۶۰۰ نفر به این ارقام توجه بفرمائید لابد ممکن است فسرک بشود که داشتن و کیل زیاد دلیل وجود دعوی زیاد است داشتن و کیل زیاد دلیل بر این است که کلاهبرداری و دغل بازی و دزدی در آن اجتماعات رواج دارد بنده عرض میکنم خیر اینطور نیست همانطور که عرض کردم ممالکی که به اهمیت داشتن بک و کیل دادگستری بعنوان مشاور حقوقی در کارهایشان آگاهی دارند آن جوامع و آن اجتماعات هستند که در آنها و کیل زیاد است و خواهی نخواهی دعوی کم است و باز بنده معتقدم که زیاد بودن و کیل در اجتماع دلیل بر این است که فعالیت تجاری و بازرگانی و فعالیت های شرکتها اعم از داخلی و خارجی با سرمایه داخلی و یا خارجی فعالیت اقتصادی و اجتماعی است که در آنجا و کیل زیاد است نه دعوی در مملکت ما با اجرای اصول انقلاب سفید هر روز بیش از پیش مبینیم که شرکتها تأسیس میشوند اعم از داخلی و یا خارجی با سرمایه داخلی یا خارجی شکی نیست شرکتها به اهمیت داشتن مشاور حقوقی واقفند و هر کدام بک با چند مشاور حقوقی و ولی متأسفانه باید عرض کنم که تجار ایرانی و مؤسسات ایرانی این آگاهی را ندارند و نتیجه این عدم آگاهی و این ندانستن ها همانا بوجود آمدن دعوی زیاد در عدلیه و بروز اختلافات و مرافعه و بوجود آمدن ورشکستگی های بی دریغی در ایران است.

رئیس - آقای دکتر و فاق وقت جناب عالی تمام شد.

دکتر وفا - بنده بکدقیقه دیگر عرضم را تمام میکنم باید ذید چاره کار کجاست بنده باز هم به فرمایشات

شاهنشاه نیک گفتار و نیک منش - نیک اندیش استناد میکنم که میفرمایند و میخواهند که: شکایت مردم از بکدیگر کمتر بشود و عرض میکنم تأمین عدالت اجتماعی و حصول این آرمان مقدس ملی و تأمین نظر واراده شخص اول مملکت مبنی بر کم شدن شکایات و تسریع در امر دادرسی و حل مشکل دادگستری ممکن نخواهد بود مگر با الزامی کردن و کالت در دادگاهها از نظر دعاوی مدنی و الزام نمودن شرکتهای تجاری بداشتن یک نفر مشاور حقوقی در هنگام ثبت شرکت و سپردن کار بکارداران و متخصص و کوتاه کردن دست اشخاص غیر صالح با این اقدامات است که و کلای دادگستری و تشکیلات دادگستری خواهند توانست در اجرای منویات شاهنشاه آریامهر در مورد تعمیم و تأمین عدالت اجتماعی در جامعه و در راه به نفع رساندن هر قدر بیشتر آرمانهای ملی و به منظور اجرای سهمی از اصول انقلاب شاه و مردم گامهای مؤثری بردارند در خاتمه بنده وظیفه خود میدانم که از اعضای هیئت مدیره کانون وکلای دادگستری و هیئت مدیره باشگاه کانون و مخصوصاً جناب آقای دکتر دادفر که عضو هیئت مدیره کانون هستند و هم ریاست باشگاه کانون و کلارا دارند و همچنین جناب آقای معیری که عضو هیئت مدیره باشگاه را دارند همچنین دوستان و همکاران دیگر که شاهد فعالیت شبانه روزی آنان هستم سیاست گزاری کم در پایان عرضم مجدداً عرض میکنم درود فراوان بشاهنشاه عادل و عدل پرور ایران زمین (احسن).

رئیس - آقای دکتر میرعلاء تشریف بیاورید.

دکتر میرعلاء - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران ارجمند مطلبی که امروز شاید رفقاً بنده را واداشتند که در این زمینه صحبت کنم موضوع طب و دارو است طب و دارو یک مسئله ای است در کشور ما که واقف همه حق دارند که بخواهند در این زمینه اقداماتی بشود و یک سروسامانی به این اوضاع داده بشود البته کلمات فاضل حضرت امیر است که میفرمایند النعمتان مجهولتان الصلح و الامان در وهله اول هر کس سلامت و صحت خودش را آرزو مند و خواهان است پس مردم حق دارند که

بخواهند سالم بمانند و طریقه ای باشد که به این طریقه سلامت خودشانرا حفظ بفرمایند و در صورتیکه بیماری پیشوند رسیدگی نماید بشود و داروی ارزانی در دستشان باشد که استفاده نکنند بنده اینجا مطالب خود را روی سه موضوع تقسیم میکنم یکی مربوط بمسائل پزشکیان است و غیره ای است که به پزشکیان میشود دوم مطالبی است که مربوط بمیستاقانها و شکایاتی است که از بیمارستانها مطرح است سوم موضوع خود داروست همکاران ارجمند پزشکیان جرفه ای است مقدس کسی که سالیان سال تحصیل کرده و قسم خورد و بحرفه خودش علاقه مند است وظیفه سنگین و خطیری دارد و باید به این وظیفه پایبند باشد و به این وظیفه مقدس بطور صحیح دلنبد باشد پزشکیان بی حقیقت زندگی را حتی ندارد بک پزشکیان و چون هیچ وقت از زندگی متمتع و بهرهای نمیبیرد دائم در خدمت مردم و مملکت است (کاظم مسعودی - روی بیزیت ها هم صحبت کنید) چشم به آنجا هم میرسیم حتی بکنفر پزشکیان خانواده بهم زندگی راحتی ندارد پزشکیان را که شهباحتی از خواب بیدار میکنند و کیلومترها میکشاند و بر بالین بیماران میبرند و جوارفات این پزشکیان بر بالین بیمارانی میرسد که در حال احتضار هستند باینها هو و بدلحنی ها مواجه میشوند این پزشکیان خدمت نفس را انجام میدهد چه چهارم پزشکیان این مملکت پزشکیانی هستند که با عیادت کم به وظیفی که همیشه آنها با آن آشنا هستند و معتقدند انجام وظیفه می کنند این پزشکیان هیچ عنوان در آمدی بیش از حتی ۲ هزار تومان در ماه غایبشان نیست الان در پیش خود ما در دانشگاه تهران تعدادی پزشکیان نخص که در تخصص های مختلف کار می کنند اینها بعد از سه چهار سال هنوز نمی توانند عیادت داشته باشند که خارج مطشان را بپردازند ولی در مقابل بنده عرض میکنم که پزشکیان هستند که در این مملکت در اقلیت قرار دارند و عایداتشان شاید به سی هزار تومان و صد هزار تومان در ماه برسد (صحیح است - احسن) و به همین ترتیب تمام حمله اشخاص به پزشکیان ناشی از اینجاست که تعداد بسیاری بوظیفه خودشان عمل نمی کنند و حقیقتاً نیستند

بنده معتقدم در موقعی که بک بیمار در مقابل پزشکیان قرار می گیرد و این بیمار تمام قدرت خودش و سرمایه خودش را در کفای خود میگذارد و علاج درد خودش و اقدام در بهبودی خودش را از طبیب می خواهد در اینجاست که وظیفه پزشکیان روشن می شود مسئولیت پزشکیان آشکار می شود اینجا اگر پزشکی در مقابل این قدرتی که با او واگذار شده حمایت نکنند و منظور او کلاسی باشد در این جفا قانو نگذار باید برای چنین فردی انعام منظور کند متأسفانه حملهای که به طبقه پزشکی در این کشور می شود مربوط به تعداد بسیار قلیلی است که وظیفه شناس نیستند بپزشکیانی داریم در همین تهران که بدون دارا بودن درجه تخصص مردم را اغفال می کنند و چینی از روزنامه و رادیو مملکت استفاده میکنند نباید به این اشخاص راه داده بشود که مردم را بوسیله دستگامهای تبلیغاتی اغفال بکنند بنده در اینجا از جناب آقای رئیس تقاضا دارم و از آقای دکتر بگانه هم که تشریف دارند استغنا دارم تریبی داده بشود بیکه وزارت بهداری و وزارت اطلاعات با هم همکاری کنند بر نامه های بهداری مملکت باید بصورتی در اختیار وزارت بهداری و دانشگاه تهران قرار بگیرد ترتیب دادن بک نیز کرد بصورت شارلاتانانیم باید موقوف بشود (صحیح است) معنی ندارد که صبح از خواب بلند شویم و طبیب خانواده سر از رادیو در بیاورد کجای دنیا مرسوم است باید تبلیغات بوضعی باشد در حدود بهداشت نصیحت بکنند راههای پیش گیری را ب مردم نشان بدهد نه اینکه امراض و یا تلوژی طب را بیایند در رادیو بگویند و فردا مردم خیال کنند که قلبشان درد میکند و انفاکتوس کرده اند راه می افتند به طرف مطب اشخاص که آقا قلب درد داریم (اسدی - آقای دکتر تبلیغات پزشکی در تمام دنیا ممنوع است) صحیح است در کشور ما باید تبلیغات پزشکی ممنوع بشود (اسدی - تابلو زرق و برق دار هم نمیتوانند بزنند قدغن است این را هم اشاره بکنید) بنده به آنجا هم میرسم اجازه بفرمائید بنده تقاضا دارم که آقای وزیر بهداری با اینکه بارها خدمتشان عرض کردم به این عراض توجه بکنند و باین

تابلوهای رنگ و ارنگی که در این شهر وجود دارد و ۹-۸ درجه تخصص رویش نوشته و آخرش هم برای مزید بر علت يك ترك تریك و هروئینی هم اضافه شده این تابلوها را پائین بیاورند خوشبختانه قانون پزشکی به تصویب آقایان رسیده و این قانون بزودی با کمک وزارت بهداشتی که الان شروع به انتخابات آن کرده بمرحله عمل میرسد و من فکر میکنم با این قانون تقریباً تمام این مسائل و اعتراضات خاتمه داده میشود موضوع دوم موضوع بیمارستانها است بیمارستانها خالی از اشکال نیستند بیمارستانها هم حق دارند صحبت هائمی میکنند مردم هم حق دارند (جوانشیر - تختخواب ۲۰۰ تومانی برای مردم فقیر خیلی زیاد است) اینها را ممکن است در آینده در نظام پزشکی مطرح بفرمائید وزارت بهداشتی هم حل خواهد کرد ولی ما منظورمان نشان دادن راه و چاه است بیمارستانهای پایتخت متأسفانه هیچکدام مجهز به تشکیلات فوری و اورژانس نیستند (صحیح است) بیمارستان باید دارای این تشکیلات باشد و اضلاع به نسبت تختخوابهایی که دارد باید همیشه بصورت فوری و اورژانس نگاهدارد (صحیح است) بیمارستان نباید یک مرکز انتفاعی قلمداد بشود (صحیح است) هیچ جای دنیا بیمارستان استفاده نمیدهد جز تهران بنده تقاضایم این است که به این موضوع ها رسیدگی بشود مطمئن هستم در برنامه دولت منظور شده وزارت بهداشتی با جدیت مشغول تنظیم این برنامه ها هست و ما توفیق آنها را آرزو مندیم ولی نکته ای که مهمتر از همه است این است که باید وادارند هر چه زودتر بیمارستانها مجهز به اصطلاح انگلیسی به امر جنسی (فوری) بشود که اگر شب مریض به بیمارستان مراجعه کردنگو بندتخت نداریم برو به بیمارستان دیگر مریض ممکن است تلف بشود اگر این موضوع را مادر بیمارستانها بمیان گذاشتیم و اعتراض داشته باشند و بگویند اگر بیمارستانهای خصوصی این کار را بکنند عده ای شب مراجعه میکنند در این بیمارستانها بستری میشوند بعداً هم بعیت نداشتن بنیه مالی خسارات ما را نمیتوانند جبران کنند ولی این اشکال هم راه حل

دارد در همه جای دنیا برای این مردمان پشتیبانی دولت و پشتیبانی آنجنم شهر هست آنجنم شهر باید بودجه ای برای این منظور تخصیص بدهد اگر بیماری شب به بیمارستان خصوصی رفت و یکی دو روز در آنجا بستری شد حداقل هزینه پرداخت بشود و پرداخت آن با آنجنم شهر باشد بیمارستانها باید با هم مرتبط باشد چنانچه اگر اتفاقاً دستگاه امر جنسی (فوری) يك بیمارستان بود بیمارستان دیگر بتواند به او اطلاع بدهد نزدیکترین بیمارستان کجاست و مریض را به آنجا هدایت بکند بهر حال موضوع سو موضوع داروست

رئیس - آقای دکتر میرعلاء تصور میکنم بقیه برای جلسه دیگر بگذارید بهتر باشد

دکتر میرعلاء - تشکر میکنم (احسنت)

اسدی - مطالب بسیار خوبی بوده و در ذل مرده بوده است که بیان شد

۳ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر اصلاحات ارضی

رئیس - واپد دستور میشود آقای دکتر ولیان بفرمائید

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی) - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم افتخار دارم که در اجرای منویات شاهنشاه آریا مهر که در کتاب انقلاب سفید فرمایشات معظم له در هنگام افتتاح دوره جدید قانونگذاری بدان اشاره فرموده اند بمنظور فراهم کردن موجبات افزایش درآمد سرانه کشاورزان و فراهم کردن امکانات همه جانبه برای بکار بردن ماشین آلات کشاورزی در امر تولیدات کشاورزی و آشنائی زارعین با اصول و شیوه های جدید کشاورزی و حداکثر استفاده از نیروی اضافی انسانی موجود در روستاها در قطبهای اقتصادی و صنعتی مملکت و برای جلوگیری از خرد شدن زمین به قطعات کوچک و غیر انتفاعی و برای افزایش میزان سطح کشت مملکت با استفاده از اراضی بایر و بیوات و مسلوب المنفعه متعلق بدولت بر اساس ماده يك قانون تشکیل وزارت اصلاحات

ارضی و تعاون روستائی لایحه قانونی تشکیل شرکت های زراعی را در واحدهای روستائی مملکت که ازین پس جانشین دهات سابق خواهند بود در ۱۶ ماده و ۴ تبصره جهت بررسی و تصویب تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی بفرمائیم

رئیس - به کمیسیون های مربوط فرستاده میشود

۴ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدیقی بفرمائید

قوام صدیقی (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام محترم ریاست لایحه ای است برای کسب اجازه تحویل نشان از بانک صادرات و واردات و اشنگتن برای تأمین تنه های دو فرونده و ایپمای بوئینگ که شرکت هواپیمائی ملی ایران دستور ساخت داده و آماده برای تحویل شده است تقدیم ساحت مقدس مجلس میشود

رئیس - به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود

۵ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشور

رئیس - آقای ادیب محمدی فرمایشی دارید بفرمائید

ادیب محمدی (معاون وزارت کشور) - چون عده ای از درجه داران شهربانی کل کشور با داشتن تحصیلات دوره اول و یا دوم متوسطه در طول خدمت موفق به کسب تجارب مفیدی برای انجام خدمت پلیسی شده و ازین خود تخصص حاصل نموده اند ولی برای ارتقاء آنها بدرجة بالاتر مجوزی در دست نیست به این جهت طرح نامه واحده ضمیمه را تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارد

رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۶ - قرائت دو فقره طرح پیشنهادی نمایندگان و در دستور قرار دادن آنها

رئیس - دو طرح است از طرف نمایندگان محترم که قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

اعضاء کنندگان زیر پیشنهاد مینمایند طرح پیشنهادی نمایندگان محترم دوره ۲۱ راجع به بیمه اجباری حوادث شخص ثالث ناشی از وسائل نقلیه که در فهرست طرحها و لوايح معوقه دوره ۲۱ مندرج است در دستور کار مجلس محترم قرار گیرد

با تقدیم احترام

دکتر یزدان پناه - شیخ الاسلامی - کلانی - وحیدنیا - دکتر معتمدوزیری - مهرزاد - بوشهری - رضازاده - دکتر عظیمی - کمالوند - جوانشیر - مهندس کیا کجوری - دکتر قهرمان - روحانی - دکتر بهبهانی - دکتر رادفر - امامی رضوی - بنیها - پزشکی - دکتر وفا - دکتر مذهب - تهرانی - سعیدوزیری - صافی - مهاجرانی - مهندس ارفع - دکتر اسدی سمیع

رئیس - در دستور مجلس قرار میگير طرح دوم قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

اعضاء کنندگان زیر تقاضا داریم مقرر فرمائید طرح ارسالی از مجلس سنا در مورد اضافه نمودن موادی به قانون آئین دادرسی مدنی که شور اول آن در دوره بیست و یکم در مجلس شورای ملی با بان یافته و در فهرست لوايح و طرحهای معوقه دوره مزبور مندرج است در دستور کار دوره جدید قانونگذاری قرار گیرد

دکتر یزدان پناه - دکتر رادفر - امامی رضوی - مهرزاد - پزشکی - دکتر مذهب - دکتر وفا - سعیدوزیری - کلانی - مهندس ارفع - مهندس اسدی سمیع - شیخ الاسلامی - دکتر وحیدنیا - معتمدوزیری - بوشهری - رضازاده - دکتر عظیمی - کمالوند - کیا کجوری - جوانشیر - روحانی - دکتر قهرمان - دکتر بهبهانی

رئیس - در دستور مجلس قرار میگيرد

۷- تصویب صورت جلسه

رئیس - راجع بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۸- شور اول گزارش کمیسیون پست و تلگراف و تلفن راجع به قرارداد پستی جهانی و موافقت نامه و مقاله نامه ها و مقررات مربوط بسازمان

مجلس متحد و اتحاد پستی

رئیس - گزارش شور اول راجع به قرارداد پستی جهانی و موافقت نامه ها و مقاله نامه ها و مقررات مربوط مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون پست و تلگراف و تلفن

بمجلس شورای ملی

کمیسیون پست و تلگراف و تلفن در جلسه ۶ آذر ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای کشاورزبان معاون وزارت پست و تلگراف و تلفن لایحه شماره ۳۹۷۸-۶/۳ دولت راجع به قرارداد پستی جهانی و موافقت نامه ها و مقاله نامه و مقررات مربوط و موافقت نامه سازمان ملل متحد و اتحادیه پستی جهانی را که شماره ۴۴ چاپ شده مطرح و مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - قرارداد پستی جهانی و موافقتنامه منعقد میان سازمان ملل متحد و اتحادیه پستی جهانی که جزو آنست و مقاله نامه راجع به اسلالت و بسته ها بیکه قیمت آنها اظهار شده است و مقاله نامه راجع به امانات پستی و آئین نامه و پروتکل های نهائی ضمیمه آنها که در تاریخ ۹ ماه ۱۳۴۳ در پانزدهمین کنفرانس جهانی منعقد در وین از طرف نماینده دولت شاهنشاهی به امضاء رسیده است بشرح زیر تصویب میشود.

۱- اساسنامه اتحاد پستی جهانی شامل چهار فصل و ۲۲ ماده و مقاله نامه نهائی آن شامل یک ماده واحده.

۲- موافقت نامه بین سازمان ملل متحد و اتحادیه پستی جهانی شامل ۱۶ ماده و اظهاریه متمم آن شامل دو ماده.
۳- مقررات عمومی اتحاد پستی مشتمل بر ۶ فصل و ۲۹ ماده و پروتکل نهائی آن شامل سه ماده.

۴- قرارداد پستی جهانی مشتمل بر چهار قسمت و شش فصل و ۷۰ ماده و پروتکل نهائی آن شامل ۱۷ ماده.

۵- مقررات اجرائی قرارداد پستی جهانی مشتمل بر چهار قسمت و ۱۰ ماده و یک ضمیمه.

۶- موافقت نامه راجع به اسلالت و بسته های اقیانوس اطهار شده مشتمل بر چهار فصل و ۱۲ ماده.

۷- موافقت نامه مربوط به امانات پستی مشتمل بر ۵۵ ماده و پروتکل نهائی آن شامل ۱۷ ماده.

۸- مقررات اجرائی موافقت نامه پستی مشتمل بر ۸ فصل و ۵۶ ماده و پروتکل نهائی آن شامل یک ماده و یک ضمیمه.

وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده میشود قرارداد و آئین نامه ها و مقاله نامه های فوق را بجای قرارداد و مقاله نامه های منعقد در اتانوا از تاریخ ۱۱ دیماه ۱۳۴۴ مطابق با اول ژانویه ۱۹۶۶ بموقع اجرا گذارد.

مخبر کمیسیون پست و تلگراف - نویسی

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۷ آذرماه ۱۳۴۶ حضور آقای کشاورزبان معاون وزارت پست و تلگراف و تلفن لایحه مربوط به قرارداد پستی جهانی و موافقت نامه ها و مقاله نامه و مقررات مربوط و موافقت نامه سازمان ملل متحد و اتحادیه پستی جهانی را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون پست و تلگراف و تلفن را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مافی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم

خانها و آقایان بیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیدگی لایحه برای شور دوم به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود.

۹- طرح و تصویب یک فوریت لایحه راجع با اجازه تأمین اعتبار بوسیله وام جهت خرید دو فروند هواپیمای بوئینگ ۷۲۷

رئیس - نسبت به لایحه ای که مربوط است به تقاضای وام برای شرکت هواپیمائی ملی تقاضای فوریت شده نا اجازه خانها و آقایان برای طرح فوریت قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بمقتور تأمین هواپیمای مسافری مورد نیاز شرکت هواپیمائی ملی ایران درخواست وامی از بانک صادرات و واردات آمریکا گردیده که مورد موافقت واقع شده است و اینک ماده واحده ضمیمه باقیمد یک فوریت برای تصویب تقدیم میگردد.

نخست وزیر - وزیر دارائی

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمقتور بفع نیازمند های هواپیمائی ملی ایران (هما) برای تأمین نشتاد ۸۰ درصد از بهای دو فروند هواپیمای جت بوئینگ ۷۲۷ با لوازم بد کمی مربوطه و این مبلغ ۸۸۰۰۰۰۰ دلار بهره ۶٪ در سال و کاره زرد تعهدی بمیزان ۱/۵ درصد از بانک صادرات و واردات واشنگتن تحصیل و موافقتنامه مربوطه در راه شماره ۲۴۴۷ با بانک مذکور امضاء و مبادله نماید. این وام توسط وزارت دارائی دولت شاهنشاهی ایران در قبال بانك مزبور تضمین نخواهد شد. دولت ایران (هواپیمائی ملی ایران) آنرا در ۱۴ قسط متساوی بمدت ۷ سال به بانك نامبرده بازپرداخت خواهد نمود.

نخست وزیر - وزیر دارائی

رئیس - فوریت لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به فوریت لایحه رأی میگیریم خانها و

آقایان بیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود.

۱۰- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی راجع به تشکیل وزارت منابع طبیعی

رئیس - گزارش شور اول لایحه دولت راجع به تشکیل وزارت منابع طبیعی مطرح است قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی کمیسیون کشاورزی در جلسه سه شنبه ۴/۹/۴۶ با حضور آقای مهندس گل سرخی وزیر مشاور لایحه شماره ۶۱۳۰۸-۶/۱ دولت راجع به تشکیل وزارت منابع طبیعی که شماره ۵۲ بجای رسیده است برای شور اول مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب گردید. اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

قانون تشکیل وزارت منابع طبیعی

ماده ۱- بمنظور حفظ و حمایت و اصلاح و فراهم آوردن موجهات بهره برداری از خاک های کشور و همچنین حفظ و حمایت و توسعه و تکثیر و بهره برداری از سایر منابع طبیعی (جنگلها - مراتع - حیوانات وحشی و آبزیان دریاها و آبهای داخلی) وزارت منابع طبیعی تشکیل میگردد.

تبصره - بهره برداری تجاری از آبزیان دریاها و آبهای داخلی بوسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی موکول به اجازه وزارت منابع طبیعی است و طبق موازینی خواهد بود که از طرف وزارت مزبور تعیین میشود.

ماده ۲- از تاریخ تصویب این قانون سازمان جنگلانی ایران و مؤسسات وابسته به آن و شرکت سهامی شیلات ایران و شرکت سهامی صنایع چوب کیلان با کلیه سهام بوزارت منابع طبیعی منتقل میگردد.

انتقال سازمان و مؤسسه و شرکت های مزبور با دارائی و بودجه و کارکنان اعم از کارمندان وابسته و با مأمور صورت میگردد.

ماده ۳- وظایف و اختیارات وزارت و وزیر دلارائی

مذکور در قانون شرکت سهامی شبلات ایران مصوب خرداد ماه ۱۳۳۹ و وظایف و اختیارات وزارت و وزیر کشاورزی مذکور در قانون ملی شدن جنگلها و مراتع مصوب دیماه ۱۳۴۱ و قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع مصوب مردادماه ۱۳۴۶ و قانون اراضی مستعدنه ساحلی مصوب مردادماه ۱۳۴۶ و سایر قوانین مربوط به منابع مذکور در ماده ۸ و همچنین وظایف و اختیارات وزارت و وزیر کشاورزی مذکور در قانون شکار و صید با رعایت مقررات مندرج در آن قانون و همچنین کلیه وظایف و اختیارات سازمان جنگلدانی و مراتع ایران و رئیس سازمان مزبور در قانون ملی شدن جنگلها و مراتع مصوب دیماه ۱۳۴۱ و قانون حفاظت و بهره برداری جنگلها و مراتع مصوب مردادماه ۱۳۴۶ بوزارت و وزیر منابع طبیعی واگذار میشود.

تبصره - مهلت مذکور در مواد ۸ و ۹ قانون اراضی مستعدنه ساحلی تا ۶ ماه پس از تصویب این قانون تمدید میگردد.

ماده ۴ - وزارت منابع طبیعی مکلف است برای نیل به هدفهای مندرج در این قانون سازمان لازم را براساس تبصره (۳) ماده (۸) لایحه قانونی استخدام کشوری تهیه و بموقع اجرا گذارد.

ماده ۵ - دولت مجاز است سازمانهای دیگری را که در سایر تشکیلات دولت وجود دارد و وظایف آنها با وظایف وزارت منابع طبیعی مربوط میشود پس از تصویب کمیسیونهای استخدام و دارائی مجلسین با بودجه دارائی و کارکنان مربوط بوزارت منابع طبیعی منتقل نماید.

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس اسدی سمیع گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه سه شنبه ۱۳/۹/۴۶ با حضور آقای مهندس گل سرخی وزیر مشاور لایحه دولت راجع به تشکیل وزارت منابع طبیعی را برای شور اول رسیدگی و مصوبه کمیسیون کشاورزی را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد. مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دبیر گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه سه شنبه ۱۳/۹/۴۶ با حضور آقای مهندس گل سرخی وزیر مشاور لایحه دولت راجع به تشکیل وزارت منابع طبیعی را برای شور اول بررسی و مصوبه کمیسیون کشاورزی را تصویب کرد. اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد. مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی (در اینموقع در ساعت ده و پانزده دقیقه آقای رئیس جایگاه ریاست را ترک و آقای مهندس ارفع نایب رئیس عهده دار اداره جلسه شدند)

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است از آقای دکتر عاملی خواهش میکنم بفرمائید صحبت کنید.

دکتر عاملی - جناب آقای رئیس بخلنهما و آقایان ارجمند بر خلاف میل باطنی فرا کمیون حزب پان ایرانیست که همواره مایل بودیم بنحوی عمل بشود که هیچگاه در مقام مخالفت سخنی نگوییم ولی چگونگی لایحه تشکیل وزارت منابع طبیعی ایجاب کرد که بعنوان مخالف در این لایحه صحبت کنم برای اینکه معلوم بشود چرا چنین

وزارتخانه‌ای، لافل در فرم قانون کنونی ضرورت ندارد من سخنان خود را بدو قسمت تقسیم میکنم یکی ضرورتش از لحاظ کلی و یکی ضرورتش بموجب تجزیه و تحلیل وظایف این وزارتخانه. از لحاظ کلی حق این بود که دولت سیاست اداری خودش را تعیین میکرد و نشان میداد که وظایف کلی خود را در چه قالبی مینشاند تا بتوانیم جای خالی وزارتخانه‌های آینده را پیش بینی بکنیم و بدانیم چه جاهایی خالی است و در آینده به چه دستگاههایی نیاز داریم این کار نشد ولی سوابقی در مورد ایجاد وزارتخانه‌های جدید هست که از آن ما میتوانیم استنباط کنیم چه اصولی برای ایجاد يك وزارتخانه جدید لازم است در اینجا لازم است بشار به پیروزمندانهای که در مورد ایجاد وزارتخانه آب و برق و وزارتخانه آبادانی و مسکن هست اشاره کنیم وجود این دو وزارتخانه لازم بود و امروز هم

بسیاری از فعالیتهای عمر بخش آنها را مبینیم. چرا لازم بود؟ برای اینکه فرض بکنید امور برق در شهرستانها غالباً بشهردارها یا مؤسسات خصوصی موكول شده بود و این مؤسسات برای انجام وظیفه فنی خودشان تخصص کافی و امکانات کافی را نداشتند بنابراین این يك سازمان قوی و نیرومند با امکانات فنی و اداری کافی و کامل بر این امر نظارت کرد و کار و روشنائی را از دست مؤسسات مختلف و ناتوان نجات داد و بيك دستگاه مرکزی مقتدری سپرد این نشان میدهد که برای اینکه ما وظایف دستگاههای مختلفی که در آن توانائی ندارند درهم ادغام کنیم میتوانیم يك سازمان کلی تر ایجاد کنیم و بطوریکه بعداً اشاره خواهم کرد وزارت منابع طبیعی از این خصوصیت برخوردار نیست ممکن است بگویند اهمیت وظیفه این وزارتخانه ایجاب میکند که صورت مستقلی باشد در مورد اهمیت وظایفش شکی نیست و ظایفی که این دستگاه برای خودش اختیار کرده است یعنی امکان بهترین استفاده از خاک و شبلات و جنگل یا حفظ و حمایت جانداران اهمیت دارد بخصوص مسئله جنگل که ملی شدن آن یکی از اصول انقلاب سفید شاه و مردم است بسیار اهمیت دارد و بنابراین ما در اهمیت این وظیفه سخنی نداریم و قبول داریم که این وظیفه مهم است ولی سخن در اینجا است که آیا بخاطر هر وظیفه مهمی يك وزارتخانه باید بوجود بیاید؟ آیا این امر تالی فاسد ندارد بطور قطع تالی فاسد دارد (صحیح است) چرا؟ برای اینکه از لحاظ سازمانی هر دستگاه اداری هر وزارتخانه‌ای دارای يك قسمت بنام خدمات عمومی است که امور اداری و مالی را بعهده دارد. کارگزینی و کارپردازی و روابط عمومی بعهده این قسمت است اگر ما بیائیم بر حسب هر وظیفه مهمی که در کشور هست يك وزارتخانه ایجاد کنیم لامحاله باید این قسمتهای خدمات عمومی را هم ایجاد کنیم بنابراین چهار دوباره کارهای بسیاری خواهیم شد و از تمام ظرفیت و توانائی بک دستگاه نمیتوانیم استفاده کنیم و يك دستگاه کارگزینی که با کمترین گرفتند تشکیل بشود قدرتی دارد که باید از تمام

قدرتش استفاده بشود وقتی می‌آئیم وزارتخانه‌های را بدو قسمت تقسیم میکنیم و از نظر کارگزینی نباید دو دستگاه کارگزینی بوجود بیآوریم در صورتیکه در شکل قبلی یکی از آنها کافی بوده بقیه وقت آزاد این دستگاهها بموجب قانون پارکینسون صرف اشکال تراشی و ایجاد کارهای زائد میشود شما هر وقت دو کارکنند را بنشانید توی يك اتاق و وظیفه کم برای آنها تعیین بکنید این دو آدم همان وظیفه کم خودشان را تبدیل به کوهی میکنند که تمام وقتشان را میگیرد، کم هم می‌آید، اضافه کار هم میگیرند و پاداش هم میگیرند تازه برای همین کار زائد و بیپوده مقداری مصیبت و مشکلات هم ایجاد میکنند اگر آن اصل را قبول کنیم که هر موضوع مهمی باید يك دستگاه و يك وزارتخانه داشته باشد قبول می‌کنیم که میبایست يك توری از لحاظ خدمات اداری داشته باشیم من تعجب میکنم دولتی که در آن سازمان اداری و استخدامی هست که قاعدتاً باید نظارت بکنند بر اینکه چنین توری ایجاد نشود، دولتی که دارای يك دستگاه بودجه مرکزی است قاعدتاً باید نظارت کند که چنین تورهائی صورت نگیرد. چرا اجازه میدهد که بدون علت منطقی يك وزارتخانه جدیدی بوجود بیاید؟ ممکن است بگویند که نخیر منابع طبیعی ثروت ما است جنگل ثروت ملی ما است این ثروت ایجاب میکند که بخاطر حفظ آن يك دستگاهی را داشته باشیم یعنی در حفظ و حراست از منابع طبیعی که ثروت ملی ما است خصوصیات مشترکی هست که بخاطر این خصوصیات مشترك لازم است که يك وزارتخانه خاصی بخودش داشته باشد در اینصورت باید عرض کنم که همین لایحه جامع نیست یعنی ناظر بشمار منابع طبیعی نیست معادن که مهمترین منبع طبیعی هر کشوری است در این لایحه ندریده گرفته شده (صحیح است) من البته این منطق را قبول ندارم که منابع طبیعی بطور مطلق ایجاب میکند که يك وزارتخانه خاصی مباشر عملیات آن باشد ولی بفرض اینکه این نظر را قبول بکنیم معادن از این قاعده مستثنی مانده، نفت که عظیمترین منبع ملی ما است در

این وزارت منابع طبیعی نیامده الله بهاء اشاره نمیکند چون ممکن است که خصوصیات مولد نیرو را در آن منظور نکنند و جایش همان جایی است که هست از این نظر هم نمیتوانیم يك منطق و يك حکمی برای ایجاد این وزارتخانه فرض کنیم می‌توانیم مقتضیات انقلاب اداری چون در برنامه دولت جاییکه به این وزارتخانه های اضافی اشاره شده بود در همان قسمت هم انقلاب اداری بنا بر این ممکن است چنین فرض کرد که موجبات انقلاب اداری ایجاد می‌کند است که این وزارتخانه بوجود بیاید این را باید تجزیه و تحلیل کرد که انقلاب اداری یعنی چه؟ انقلاب بطور کلی عبارتست از يك اصلاح بنا يك ویژه گپهای خاص انقلاب یعنی هر عمل انقلابی در آن يك نیت اصلاح هست یعنی اصلاح ساده نیست اصلاح بنا يك خصوصياتی است که اصلاحات اداری را باید دید اگر قرار باشد که اصلاحات اداری بنمائیم باید ببینیم چکار باید کرد اول باید سازمانها را علمی کنیم در تحلیل یا در فصل جدا گانه باید عامل و وظیفه ملی را جانشین تمایلات انسانی کنیم چون متأسفانه رشد دستگاههای اداری ما در وضع کنونی تابع وظایفشان نیست تابع تمایلات انسانی است یعنی در يك جایی وقتی يك آدم متخصص خواستند جعفر خانی از فرنگ آمده را خواستند برای اوکاری ایجاد نکنند يك دستگاه و يك جایی ایجاد شده این چنین اداره ای تابع تمایلات انسانی است تابع وظیفه نیست یکی از اصول انقلابات اداری این است که تمام سازمانهایی که تابع تمایلات شخصی بوجود آمده منحل کنیم و جای آنها را سازمانهایی بدهیم که مجری وظیفه ملی است سومین قسمتی که در اصلاح اداری لازم است و باید توجه کرد ریشه کن کردن فساد فنودالسم اداری است و این خصوصیات اصلاح اعلی است ولی این کارها را اگر بطور عادی انجام بدهیم معافاً فقط اصلاح اداری کرده ایم انقلاب اداری نکرده ایم اما اگر این کارها را با خصوصیات انقلابی توأم کنیم و بیشتر با سرعت و با تحرک و بطور ریشه دار با راه حل های ابتکاری، آتوق میتوانیم بگوئیم که انقلاب اداری کرده ایم ولی

نه در ضمن چند سال بلکه در مدت کوتاه دستگاهها را با سازمان عامی تطبیق بدهد ولسی نه در مدت بینهایت بلکه در مدتی معلوم حالا باید ببینیم این وزارتخانه جدید با این اصول تطبیق میکند یا نه آیا با این سازمان علمی تطبیق میکند یا نه؟ این سازمان در کجا قرار گرفته در يك کار سازمان در وظایف دولت این سازمان در کجا قرار گرفته من در تجزیه و تحلیل نشان میدهم که این سازمان جای مشخصی ندارد و البته نمیخواهم بگویم که خدای نکرده در ایجاد این وزارتخانه تمایلات شخصی و تمایلات عامل انسانی دخیل بوده اما مسأله تحرک ممکن است مطرح شود یعنی بگوئید که ما این وظایف را جدا میکنیم و بدستگاه جدیدی می‌سپاریم برای اینکه دستگاههای سابق دارای تحرک کافی نیست اینهم خلاف اصول علمی و اصول اداری است هر جایی که خوب کار بکند حتماً لازم نیست يك دستگاه وزارت باشد تا خوب کار کند جنگل اگر بصورت سازمان جنگل هم هست باید خوب کار کند اگر جزو يك اداره ای است باید خوب کار کند مقام و موقعیت يك دستگاه نباید سست شود که خوب کار کند باید کار کند يك دستگاه اگر لازم است در هر جای سازمان که هست باید خوب کار بکند این موجبات کلی اما حالا بیایم به تجزیه و تحلیل وظایف این دستگاه بپردازیم ببینیم آیا اشکالاتی را بوجود می‌آورد و ببینیم آیا خوب کار خواهد کرد و اصولاً لازم هست که چنین دستگاهی داشته باشیم یا نه این دستگاه چهار وظیفه برای خودش در نظر گرفته که من از روی لایحه بکابک اینها را میخوانم اول بمینظور حفظ و حمایت و اصلاح و موجبات فراهم آوردن استفاده از خاکهای کشور در این مورد بنظر من این لایحه اصلاً دارای ابهام است برای اینکه خاک بچه معنی است آیا بمعنی ارض است؟ در این صورت جزو وزارت دیگری است که اصلاحات ارضی را بهمه دارد آیا بمعنی امکانات کشاورزی نهفته در خاک است؟ در اینصورت تمام وظایفش محول است به وزارت کشاورزی که اینکار در این لایحه که مطالعه بکنید لازم ندانسته اند اداره

حاصلخیزی خاک را به این وزارتخانه منتقل نکنند لازم ندانسته اند که آزمایشگاه مکانیک خاک را به این وزارتخانه منتقل کنند بنابراین از این جهت وظیفه ای بطور کلی گفته شده و وظیفه خاصی برای این دستگاه معین نشده به این دلیل است که لااقل از اینجهت که بعداً بین وزارت کشاورزی و این وزارتخانه جدید ابهامی بوجود نیاید لازم هست گفته این مسأله موجب بهره برداری از خاک روشن شود و به اعتقاد من این وظیفه است که باید برعهده وزارت کشاورزی باشد اما اگر خاک بمعنی امکانات معدنی و کانی خاک است مثل خاک سرخ و رسی و چیزهای دیگری که بعنوان معدن است باید باید باشد باید وظیفه حفظ و حراست معدنها و بهترین معادن هم بهمه این وزارتخانه بود بعنوان منبع طبیعی و یا اینکه این اشاره بخاک امکانات معدنی خاک هست این وظیفه باید بهمه همان اداره معادن باشد بنابراین از جهت خاک هیچ موجبی نیست و خوشبختانه خود قانون هم پیش بینی کرده است که هیچ موجبی نیست که رسیدگی بخاک در وظیفه يك وزارتخانه جدید باشد اما مسأله شیلات مسأله شیلات شما در اینجا لایحه دیگری را ارائه دادید بنام وزارت تولیدات کشاورزی و میواد مصرفی البته ممکن است بفرمائید شیلات تولید کشاورزی است کاملاً صحیح است ولی مواد مصرفی هست حتی مواد غذایی است حاصلش ماهیها است که مواد غذایی هستند شاید در اینجا اگر مسأله دخانیات در لایحه دولت مطرح نبود این لایحه را با خیال راحت می گذاشتید تولیدات کشاورزی و مواد غذایی ولی چون بقیه حالات هم مطرح بوده است گذاشتید مواد مصرفی بعقیده من در این يك حکمتی است ، نکته ای هست که اگر توجه بکنیم کاملاً روشن میشود که شیلات جایش در این وزارتخانه نیست جای آن در تولیدات وزارت کشاورزی و مواد مصرفی است چرا؟ در اینجا لازم است يك موضوعی را بعنوان بویخه بخاطر آقایان بیاورم که تا چندی پیش مادارای مواد ازتخانه بودیم وزارت بازرگانی، وزارت صنایع و معادن و وزارت گمرکات و انحصارات بعداً این سه وزارتخانه

درهم ادغام شد و وزارت اقتصاد را بوجود آورد اینکار لازم بود و بعد هم همه شاهد ثمرات آن بودیم چرا لازم بود؟ برای اینکه وقتی معادن جدا گانه بهش توجه بشود صرفاً بعنوان يك منبع تولید است ولی وقتی آن رفت و در داخل وزارت اقتصاد قرار گرفت بمسأله مواد معدنی بعنوان اقتصاد مواد معدنی فکر بسته میشود یعنی ما يك مقوله ای را از حالت ساکن به آن حالت واقعی که بان احتیاج داریم و باید بهره برداری کنیم تبدیل میکنیم دست بهمان دلیل معادن ضمیمه وزارتخانه دیگری بنام اقتصاد شد ما امروز بمعادن بعنوان يك عنصر اقتصادی نگاه میکنیم یعنی همانطور که فکر کشف آنها و فکر استخراج آنها هستند ب فکر مصرف و فروش آنها هم هستیم بهمان دلیل شیلات باید به وزارت مواد مصرفی و وزارت تولیدات و مواد غذایی ملحق بشود شما تنها ماهیها را نمیخواهید ازش حمایت کنید بلکه میخواهید بخورید و بفروشید و دیگران بخورند بنابراین اینها باید از دید اقتصادی به آن نگر بسته شود و جایش همان است که برود در مواد مصرفی چون بطوریکه این لایحه بعداً مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و هر اندازه ای که در تنظیم این لایحه منابع طبیعی عدم دقت بکار رفته در تنظیم لایحه تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی دقت بخرج داده شده چون این لایحه دومی يك لایحه تأمین است یعنی اگر این وزارتخانه دوم وظیفه خود را خوب انجام دهد همه کس میدانند که از لحاظ مصرف مواد غذایی دچار مضیقه نخواهد شد تولید کنند هم میدانند که از لحاظ حمایت میکنند او را بیمه میکنند و کارش را حمایت و تأمین میکنند و از لحاظ کالایی که بدست می‌آورد دچار مضیقه نخواهد شد بنابراین شأن شیلات بعنوان کانونی که مال آن مواد مصرفی و غذایی بدست می‌آوریم بخاطر حفظ و حمایت از آنبوه کسانی که بعنوان ماهیگیر و صیاد در اینجا ارتزاق میکنند برای حفظ منافع آنها ایجاد میکنند آنها را به وزارتخانه دیگر که دولت پیش بینی کرده است بسپاریم این است که در وظیفه شیلات هم هیچ امری ایجاد نمیکند که وزارتخانه خاصی باینکار نظارت کند مسأله جنگل که اعتقاد من که بموجب این بررسی خدمت نمایندگان

محترم عرض میکنم هیچ الزامی ندارد که جای خودش را عوض کند چون دارای سه خصوصیت کشاورزی و اقتصاد صنعتی و اقتصاد مصرفی است و برای هر سه این خصوصیت ما بررسی نهائی داریم آنچه مربوط است به بررسی جنگلها از لحاظ تحقیق و حفظ جنگلها و دفاع از آنها در برابر آفات يك وظیفه ای است که دستگاه وزارت کشاورزی باید انجام دهد آنچه که مربوط است به اقتصاد صنعتی یعنی روش مصرف خوب وظیفه ایست که باید وزارت اقتصاد انجام بدهد آنچه مربوط است بمواد مصرفی مثل کاغذ و الکل یا چیزهای دیگر که مربوط بصنایع خوب است باز مربوط به وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی است بنابراین حق آن است که جنگلها جای خودش همانند منتهی بسا همکاری این سه وزارتخانه ایکه عملیات آنها ناظر به جنگلبانی است و از این دستگاه جدا کتر استفاده بوجود بیاید بهر حال شاید لازم باشد در مورد سازمان جنگلها بموجب اصول انقلاب اداری تغییراتی بدهید اما این تغییرات هرگز ایجاب نمیکند که ما وزارتخانه ای را کترش بدهیم. مهمترین مسأله ایکه برای این وزارتخانه باقی میماند شکار است البته من موجب خاصی ندارم که شکار را بدستگاه مخصوصی مربوط بکنیم منابع ذبیمتی است و باید مورد حفظ و حراست قرار بگیرد اما گمان نمیکنم تنها برای شکار وزارتخانه جدیدی درست کنیم با این موجبات که عرض کردم و از آنجائیکه مجلس ناظر بر خزانه دولت است و ما موظف هستیم که جلو کارهای غیر ضروری را که موجب مخارج غیر ضروری است بگیریم به این دلیل نظر عموم خانها و آقایان را به اهمیت این مسأله جلب میکنم و نهایت سیاستگراری از احوصله ایکه بخرج دادید دارم و امیدوارم که اجازه بدهید این لایحه بر گردد بکمیسیون و با دقت بیشتری تنظیم شود و بمجلس برآورد سیاستگزارم (احضنت).

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - بموجب لایحه ایکه تقدیم شده برای منابع طبیعی کشور وزارتخانه ای بوجود آمده منابع طبیعی

کشور نمونه هایش در این لایحه ذکر شده خاک، مناسباتی که ما در دریاها داریم، منابعی که بصورت جنگلها داریم و منابعی که بصورت مراتع داریم و منابعی که بصورت شکار و حیوانات قابل صید در جنگلها یا مراتع داریم این منطق که ایجاد وزارتخانه جدید باعث تأمین هزینه جدیدی است شاید در بادی امر بنظر وارد بیاید ولی من میخواهم عرض کنم در مورد این لایحه اینطور نیست جناب دکتر که خودشان صاحب نظرند و میدانند که الآن ما دستگاهی داریم بنام سازمان جنگلبانی که هم کار گزینی و کارپردازی و تشکیلات مدیریت را دارد فقط اسم وزارتخانه روی آن نیست سازمانی داریم به اسم سازمان مراتع سازمانی داریم به اسم سازمان شیلات همه اینها بدون اینکه يك وظایفی را که میباید در يك مرکز معینی یا هزینه معینی با همکاری خاصی تحت يك اداره با روش واحدی اداره بشود وجود دارد بدون اینکه بین این منابع طبیعی هم آهنگی خاصی باشد بدون اینکه بهم کمک میکنند بدون اینکه هزینه های آنها بتواند دارای يك مرکزیت و يك اقتصاد و نتیجتاً يك صرفه جوئی باشد لذا ایراد اساسی که در بادی امر بنظر میرسد که طبق این لایحه دوباره کاری میشود بنده میخواهم عرض کنم دوباره کاری که نمیشود بلکه از هفت هشت باره کاری جلوگیری میشود بنده میخواهم عرض کنم اگر شما تشریف ببرید در سازمان جنگلبانی که سازمان مستقلى است که بموجب قانون بوجود آمده يك تشکیلات کار گزینی هست اگر تشریف ببرید بسازمان مراتع که دو سال قبل بموجب قانون با وضع خاصی بوجود آمده يك سازمان کار گزینی و کارپردازی در کادر کوچکتر وجود دارد که به این ترتیب میرسیم به اینکه تصدیق بفرمائید وقتی که وزارت منابع طبیعی تشکیل میشود قطعاً کار گزینی سازمان جنگلبانی فترا کار گزینی جنگلبانی بعد از تشکیل این وزارتخانه طبعاً از بین میرود این يك صرفه جوئی است و در نتیجه نه تنها از دوباره کاریها و این قبیل هزینه ها جلوگیری میشود بلکه يك صرفه جوئی است اما فرمودید که منظور از منابع طبیعی و اینکه اینجا ذکر شده است که خاک

جست و اسولا این وزارتخانهها ایجاب میکنند که در سازمان عالی اداری کشور جایش خالی است بانه باید به استحضار برسیم ما این سازمانها را با تمام اهمیتش در حال حاضر داریم و بنظر من در حال حاضر از مهمترین وزارتخانه هائیکه بوجود میآید وزارت کشاورزی و مصرف و وزارت منابع طبیعی است دلیلش خوب واضح است اگر جنگلها بماند در مملکت از بین رفته و سه چهار سال از برنامه دوم به اینطرف عملاً و مجدانه درباره بزرگترین منبع طبیعی این مملکت که جنگلها هستند و بموجب آمار و ارقام دقیق که در آمد آن اگر چه بنحو علمی و اساسی در نظر گرفته و نگهداری شود از درآمد نفت ما کم نخواهد بود این احتیاج يك وزارتخانه ای دارد که با يك سیاست درست آن را حفظ و حمایت و جنگلکاری و درختکاری کند و از بیخود بریده شدن جنگل و استفاده و صدور محصولات آن با يك برنامه خاصی انجام دهد. ما در این مملکت ۵۰ میلیون هکتار اراضی قابل کشت داریم و از این اراضی ۶ میلیون هکتار تحت کشت است و این خاکی که ما در آن هستیم همان خاکی است که بصورت مراتع غیر وحشی و منابع نیمه وحشی الآن اسم میبریم و اسم مرتع رویش گذاشته ایم و جز چند تا بوته از آن قابل استفاده نیست پس باید يك وزارتخانه باشد که بتدریج منابع قابل استفاده ارضی این مملکت را با بصورت جنگل و با بصورت مرتع قابل استفاده بکند این برنامه میخواهد الآن این تابع يك دستگاه اداری خاصی نیست که در قسمت شیلات فرمودند در اینجا باید از دید مصرف به بینیم ولی مصرف نتیجه غائی تولید است ما اگر در سازمانی در هر مؤسسه ای بدو تولید فکر کنیم مصرف نتیجه بعدی آن است ما نمیتوانیم اول بمصرف فکر کنیم و تولید را اول کنیم ما باید اول به این فکر باشیم که چه تدبیری این وزارتخانه میتواند برای ماهیهایی موجود در آبهای خلیج فارس که میشود ادعا کرد درآمدی به اندازه درآمد نفت میتواند داشته باشد که در همین موضوع دیشب با يك متخصص فرانسوی بحث میکردم، ثابت میکنم که به اندازه درآمد نفت ما ماهی در خلیج فارس هست باید معلوم شود این را

چطور میشود بهره برداری کرد چطور میشود تکثیر کرد و باجه و مسائل میشود در اختیار مردم گذاشت مسئله تولید و تکثیر ماهی ایجاد کبند خا و با در در برای شمال يك برنامه يك روزه و ده روزه نیست این را فعلاً يك شرکت معمولی شیلات انجام میدهد ولی این باید از صورت شرکت خارج شود و در برنامه دولت بصورت وزارتخانه ای قرار بگیرد که ضمن همین برنامه و پروگرام حاضر بتوانند تولید را بالا ببرند وقتی تولید در دریای خزر از نظر خوبار بالا رفت قطعاً وزارتخانه برای مصرف آن چاره ای خواهد اندیشید ما وقتی که تولید را بالا بردیم یا در داخل مملکت مصرف میشود اگر ما آزاد داشتیم صادر میشود آنچه که باید بوجود بیادیم و در فکر آن باشیم فکر تولید است نه مصرف و لذا شرکت سهامی شیلات باید از نقطه نظر تولیدی بآن توجه بشود نه از نظر مصرف و حتی ماهی تولید شود و صید شد این راه افغانستان صادر میکنیم یا بعراق صادر میکنیم و این يك مرحله جزئی از کار تولید است و آن امر تولید شیلات است که جزو وزارت منابع طبیعی در این لایحه قرار گرفته (یکی از نمایندگان منابع طبیعی که وجود دارد باید حفظ و حمایت بشود) من از همکاریان محترم که حتی تحمل شنیدن اظهارات بنده را از پشت تریبون هم ندارند تشکر میکنم در هر لایحه ایکه مطرح میشود شماها سخنران هستید و تصدیق میفرمائید که از لحاظ پارلمانی سخن گفتن بین صحبت ناطق درست نیست (یکی از نمایندگان) آقایان تذکر را به اکثریت هم بفرمائید) من همه تذکر دادم.

نایب رئیس - اجازه بفرمائید صحبت کنند بین الاثنین صحبت نکنید.

دکتر دادفر - اصلاحات راجع بانقلاب اداری در يك لایحه ایکه تقدیم شده ضروری است و تذکر شما هم بسیار آموزنده است اما من تصور میکنم که خود تشکیل چند وزارتخانه و تفکیک این وظایف کونا کونا از دستگاههای کونا کونا که هیچ ارتباطی با آنها ندارد و جمع آوری کردن سازمان مستقل خود مختار که بموجب

قوانین خاصی بوجود آمده قرار دادن آن تحت اختیار يك وزارتخانه‌ای که قهرآ باید يك سياست خاص وزارتى برای هماهنگ کردن فکر تولید و حمايت کلیه منابع مذکوره در این قانون را اتخاذ کند یکی از مظاهر انقلاب اداری تحت اد کتر متین - بمابم توجه داشته باشید روی صحبت شما فقط آن طرف مجلس است (نماد انقلاب اداری بزرگترین ایرادی که در دستگاه اداری ما بوده و قریباً انقلاب اداری که مظاهر آن از طرف دولت جزب ایران نوین بر حلد اجرا گذاشته خواهد شد عملی نمید چون در هر کاری در مملکت اصل مسئولیت از بین رفته اصل مسئولیت مستقیم از بین رفته و نتیجه آن این آزارشی اداری شد و اگر ما وظایف هر کس هر دستگاه را منجزاً تعیین کنیم و از هر مأموری که مأمور انجام وظیفه است اعم از اینکه وزیر باشد یا با باریگان خواهیم که با مسئولیت مستقیم کار بکنند رقع نقص اداری خواهد شد برای مثال الان در وزارت دادگستری يك قاضی دادگاه بخش اگر بخواهد مرضی برود این را اول باید رئیس دادگاه شهرستان موافقت بکند بعد رئیس دادگاه استان موافقت بکند و بعد میاید بوزارت دادگستری و بعد مدیر کل می نویسد بعرض میرسد تازه میرود پیش معاون اداری و اگر این قاضی در ردیف رئیس دادگاه بخش و غیر ذلک بود ممکن است موافقت نکنند اما اگر يك قاضی مستشار و استیناف بود باید بعرض مقام وزارت برسد اگر به آن رئیس دادگاه استان این مسئولیت راداده بودیم کار انجام میشد و این سلسله مراتب که برای همه مقامات هست فقط اسمش را دارند و نمیتوانند مسئولیتی را انجام بدهند از میان میرفت این وزارت منابع طبیعی عملاً بوده است ما يك سازمان جنگل داریم این سازمان جنگل میاید بدان درخت کاری میکند من وقتی از این جاده کرج زد میشوم و می بینم در این اراضی بیشه‌هایی ایجاد شده است که برای این تهران دو میلیون نفری که چهارتا درخت وجود ندارد این همه درخت کاشته شده است و يك دانه آن خشک شده من احساس افتخار میکنم این انقلاب است چرا برای اینکه

این را لوا کذا هم کرده اند يك دستگاهی که از آن مسئولیت میخواهند سازمان جنگلبانی میتواند در حدود وظایفی که در کار سازمان جنگلبانی دارد که باید یا تصد هکتار جنگل را نگهداری کند این کار اگر در يك وزارتخانه‌ای قرار بگیرد احتمال دارد این وزارتخانه سیاستش این باشد که سال آینده عوض یا تصد هکتار پنج هزار هکتار جنگل کاری کند خلاصه اگر سازمان جنگلبانی يك سياست داشته باشد شیلات برای خودش يك سياست دیگری داشته باشد نتیجه منابع طبیعی ما حدا کثر بهره برداری ارزش نمیشود منطق مهم همکار ارجمندم در مورد فکر صرفه جویی و اینکه مجلس شورای ملی باید نظارت کند و تمام در دخل و خرج مملکت داشته باشد با دلائل که عرض کرده و با سازمانها اینکه الان موجود است تقدیر میفرمائید که نه تنها خرج زیادی نمیشود بلکه صرفه جویی در این مخارج هم خواهد شد اما يك مسئله هست و آن این است که در کشور ما فکر استفاده تام و تمام از تمام امکانات کشوری توسعه آن نبوده و این از مظاهر انقلاب شاه و مردم است که این افکار هر ساله میشکند که ما بسايد هر سال هزاران هکتار جنگل بکاریم و زمینهای خشک را آبیاری کنیم و در باها را پر از ماهی کنیم و محصول را در داخل و خارج بفروشیم و قتیکه این نقشه‌های واقعاً عمیق و اساسی آینده مملکت ما با تأمین میکند ما باید وسایل اجرای این نقشه‌ها را هم ایجاد کنیم و از جمله ایجاد مرکزیت واحد برای بهبود منابع طبیعی در مملکت است و بسايد این وزارتخانه تشکیل بشود (صحیح است) - اما اگر تصور میفرمائید که عوض کلمه خاکهای کشور بگذاریم اراضی کشور این با کلیات این لایحه ارتباطی ندارد در کمیسیونها میشود پیشنهاد داد روی پیشنهادها بحث میشود اگر کلمه اراضی مناسب بود خوب اراضی میگذاریم این موجب مخالفت در کلیات لایحه نمیشود بنده چون حتم دارم این لایحه در دولت و هم در فرا کسیون حزب ایران نوین و از طرف کارشناسانی که این حزب در این امور بجد کافی دارد بررسی

نده و لزوم آن و ضرورتش به ثبوت رسیده بعنوان موافق این لایحه اظهاراتی کردم و اشکالاتی که ظاهراً بنظر میرسد عرض کردم و امیدوارم وزارت منابع طبیعی با این برنامه سیار وسیعی که در اختیار دارد و آن هدفهایی که در ماده اول این لایحه ذکر شده است سریعاً و عاجلاً به آبرویش برسد برای اینکه همان طور که عرض شد برنامه مملکت ما اینطور است که پنجاه میلیون زمین قابل کشت باید در شش میلیون محصور بماند و چهل و چهار میلیون فیه یا باید جنگل بشود یا مرتع بشود و یا مزرعه بشود یا باغچه‌های دیگر از آن استفاده بشود باید در اینها مملو از ماهی شود از آنها بهره برداری بشود و اینها بعب میکنند که این وزارتخانه با تلاش شبانه روزی در حرائق این اهداف مملکت که جزویات عالییه رهبر این مملکت است لباس عمل ببوشد و من توفیق این وزارتخانه آرزو میکنم

نایب رئیس - آقای دکتر صدر بفرمائید

دکتر صدر - اگر ممکن است آقای دکتر عاملی وقت بنده استفاده میکنند

نایب رئیس - آقای دکتر عاملی بفرمائید

دکتر دادفر - آقای رئیس بنده اخطار نظامنامه‌ای

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر دادفر - طبق آئین نامه در کلیات لایحه

بگذارای وقت ممکن نیست فقط در مورد نطق قبل از دستور ممکن است

نایب رئیس - چون در برنامه دولت این اجازه داده شده در اینجا هم این اجازه داده میشود آقای دکتر عاملی بفرمائید

دکتر عاملی - بنده قبلاً از جناب آقای دکتر دادفر

سپکرای میکنم که با دقت مطالبی را در نظر گرفتند

در اینجا بیان کردند در مورد این که فرمودند این دستگاهها

فر کدام دستگاههای مربوط بخدمات عمومی خودشان

دارند و چیزی اضافه نمیشود این را باید عرض کنم که

کریک از برای دقیق از دستگاهها این کشور بعمل بیاید

این نکته کشف خواهد شد که هر يك از دستگاههای موجود این کشور دارای يك ظرفیت اضافی قابل ملاحظه‌ای هستند بعبارت دیگر میخواستم عرض کنم که هر يك از دستگاههای موجود فعلی يك مقدار دچار بیکاری پنهانی هستند و قتیکه شما میفرمائید این دستگاهها میاید بکار بکار دیگر قرار میگیرند و چیزی اضافه نمیشود هدف انقلاب اداری این است که یکی را نگاه دارد و بقیه را اختصاص بکار دیگر بدهد بنابراین با ادغام این دستگاهها که هر کدام دارای يك مقدار ظرفیت اضافی هستند مانده حجم ظرفیت های اضافی خودمان خواهیم افزود و همانطور که عرض کردم این ظرفیت های اضافی بیکار نخواهند نشست و بکار اشکال تراشی خواهند پرداخت این نکته است که بطور قطع کارشناسان جزب تشریح میکنند ولابد در فصل انقلاب اداری در حوزه‌های حزبی حزب اکثریت هم تشریح شده است اما اینکه فرمودید این دستگاهها بسطح يك وزارتخانه میاید تا بتوانند بصورت وزارتخانه در بیایند که بتوانند وظایف خود را انجام دهند این اصلاً را من در آغاز رویش صحبت کردم و عرض کردم صحیح نیست سازمان سازمان است و هر کجا باشد سازمان است و سازمان بسايد جنگلهای این کشور را حفظ و حراست کند بهر صورت بسايد يك سازمان بوجود بیاید خواه منضم به وزارت کشاورزی باشد خواه منضم بوزارت منابع طبیعی باشد سازمان است و فرق نخواهد کرد بنابراین بفرس اینها را حتماً باید بسطح يك وزارتخانه ارتقاء بدهیم تا بتوانند وظایفی که دارند بهتر انجام بدهند این موجب خواهد شد که بقول جنابعالی که سمت يك کارشناس حزبی را دارید نگاه نکنند و بعد از این برای هر سازمانی يك وزارتخانه بسازند و از تمام زبانهای تورم دستگاههای اداری ما را بر خوردار بکنند و من خواهم میکنم جنابعالی اجازه چنین رویه‌ای را بدستگاهها ندهید که میخواهند انقلاب اداری بکنند ندهید مدل سازمانی که دولت در سطح عمومی کشور ارائه میدهد این يك مدلی خواهد شد برای هر دستگاهی و بعد از

این هر وقت شما بخواهید يك دستگاهی را در يك سازمان اداری تجزیه و تحلیل كنید و بگوئید برای این دستگاه كه وظیفه اش ایجاب نمیکرد كه بطور مستقل باشد چرا يك دستگاه و يك سازمانی بوجود آورده اید شما جواب خواهند داد بهمان دلیل كه شما این وزارت منابع طبیعی را با فرم كنونی بوجود آورده اید اما در مورد مسئولیت مستقیم من نمیدانم معنی اینكار چیست كه فقط کسانی باید كار كنند كه مستقیماً زیر نظر وزیر هستند و این چنین مسئلهای را باید گفت وظیفه و مسئولیت و آیا شما واقعا پیش بینی میفرمائید كه يك شخصی با مسئولیت مستقیم هم در مورد جنگلها دخالت خواهد كرد و هم در شيلات پس تر مسئولیت مستقیم با شكلی كه جناب عالی فرمودید نمیتواند موضوعیت داشته باشد وجود يك دستگاهی در صورتی میتواند كار خودش را خوب انجام بدهد كه مستقیماً مسئولیت داشته باشد اما اینکه فرمودید اگر جنگل تبدیل بشود به اراض اشكالی ندارد خیر اشكال خیلی بزرگی را پیش میآورد و من تعجب میکنم جناب عالی كه وارد درقوانین هستيد چرا توجه نفرمودید و آن تداخل بسیار محسوس در وزارت اصلاحات ارضی پیش خواهد آورد وظیفه این وزارتخانه نمیتواند استفاده از خاکهای بایر باشد چون این وظیفه قبلاً بموجب قانون يك وزارتخانه ای داده شده است كه هنوز يك ماه از تصویب قانون آن نگذشته است بنابراین این وزارتخانه از لحاظ استفاده از خاکهایی كه مصرف زراعتی دارند هیچگونه عملی نمیتواند بكنند ولی در مورد تقویت مراتع هم اکنون این سازمانها داریم شما خیال میکنید كه ما كه هم اکنون این سازمانها داریم اكسر از يك سازمانی بگیریم و بسازمان دیگر بدهیم در حالشان تفاوتی میکند اگر امروز سازمان سبزی جنگلهای دوره تهران خوشحال هستيد چه موجهی دارد كه این جنگلها را بگیریم و بدیگری بدهیم بحثی در این نیست كه اگر يك وزارتخانه ای لازم است بوجود نیاید، بحث در این است كه آن وزارتخانه ای كه لازم نیست بوجود نیاید البته اگر دولت در نظر طرجهای بزرگی دارد يك اموری است كه ایجاب میکند كه

مثلاً ذوب آهن و صنایع سنگین را میخواهد به يك وزارتخانه جدیدی بدهد صنایع اتمی، صنایع فضائی را بخواهد در قالب يك وزارتخانه ای بیاورد این امر ایجاب میکند اما اینکه يك مقدار از دستگاههایی كه كار میکنند و جناب عالی هم از كارشان رضایت دارید اینها را بیاوردند در يك دستگاهی قرار بدهند این امر ایجاب نمیکند شما این دستگاهها را بوجود میآورید و پس فردا يك دوجین معاون و مدیر كل پیدا میکند و برای هر کدام چندین مدیر كل پیدا میشود و باسوابق كاری كه داریم و بسايد بگویم خوی و خصلت ما تغییر نكرده ما بعد از اینکه قانون استخفاف كشوری اینهمه مزایا نثار معاونین کرده است خوششان میآید كه معاون بشوند و از مزایای آن برخوردار شوند بهر صورت این امانات كه ملت ایران به ما سپرده باید حفظ كنیم و نگذاریم كه در معرض تجاوز قرار بگیرد.

نایب رئیس - آقای مهندس گلرخی بفرمائید.

مهندس گلرخی (وزیر مشاور) - بنده با كس اجازه از مقام ریاست و نمایندگان محترم عرض خود را با خواندن چند خط از يك نوشته ای كه نه سال پیش نوشته شده آغاز میکنم و بعد كوشش میکنم تا حدی كه بتوانم جواب شما نماینده محترم و علاقمند را بدهم این مطلبی كه میخوانم ۹ سال پیش نوشته شده در كشوری با آب و هوای خشك مانند ایران كه دهها قرن مورد استفاده بشر بوده و قهراً تكوین و تكامل پدید آورده های طبیعت به كندی صورت میگیرد محافظت منابع طبیعی موجود باید چون اصول مذهب مقدس شمرده شود. این منابع فیاض و گرانها برای ما آفریده نشده نهالهای آینه نیز باید با استفاده از آنها، نخوراك و پوشاك و مسكن و موجبات تفریح خود را فراهم نمایند هدف ما حمایت و حفاظت آب و خاک و جنگل و مرتع و موجودات وحشی و ماهی ها است كه چون حلقه های زنجیر بهم پیوستگی داشته و حوائج روز افزون و بی پایان را فراهم میسازد. عرض بنده این بود كه ایده منظور از تشكيل چنین وزارتخانه ای و درك اهمیتش يك مطلب نازمائی نبود و نیست شاید يك عده از بهترین گروه تحصیل كرده این مملكت كه بلاحق بنام جعفر خانها خوانده شده اند بیست و پنج

بست و پنش سال در دور افتاده ترین نقاط این مملكت در پشتكوه، مهران، بندر عباس، تابستان و زمستان در زیر چادر خوابیده اند خدمتشان را ب مملكت انجام داده اند و مشکلات مملكت را درك کرده اند مسائلی كه از جهت عدم حفاظت و حمایت منابع بوجود می آید سبب شد كه فكر و ایده هایی در این مورد داشته باشند اگر فرمایشات شاهنشاه كه در موارد مختلف فرمودند و اگر به كتاب انقلاب سفید مراجعه شود بخوبی ملاحظه میشود كه این خلاء بزرگ بیشتر از هر كس فكر شاهنشاه دانا و توانا می را بخودش مشغول داشته بود و در گذشته و شاید كمتر موردی من بخاطر دارم كه اهمیت این مطلب را تذکر ندادند باشند بنده با اجازه مقام ریاست كوشش میکنم جوابهایی عرض كنم بطور کلی جناب آقای دکتر عاملی نمیشود تشكيلات و سازمان را يك عامل خشك و غیر قابل انعطافی تلقی كرد مسلماً در هر اجتماعی سازمانهایی كه بوجود می آید متناسب با احتیاجات آن اجتماع است حالا شاید شما عقیده داشته باشید كه بيموقع و برخلاف احتیاج چنین سازمانهایی بوجود می آید و من كوشش میکنم دلائلی تقدیم كنم كه لازم است. من عرضم را از قسمت دوم فرمایشات سر كار شروع میکنم بعد به قسمت اول میپردازم اولین اعتراض جناب عالی در مورد خاک یعنی در قسمت دوم فرمایشات موضوع خاک بود هدفی كه در قانون حفظ منابع طبیعی پیش بینی شده است كمترین تعارضی با وظایفی كه برای وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی است ندارد در كمال صراحت می نویسد حفظ و حمایت و فراهم آوردن موجبات بهره برداری از خاکهای كشور، راجع باینكه این خاک است بارض قطعاً و قتیكه قانون را تقدیم میگردند متوجه بودید كه منظور خاک است در این مملكت شش میلیون هكتار مساحت زمین ما زیر كشت است اگر زمین زیر كشت و آیش را هم حساب كنیم ۱۲ میلیون هكتار زیر كشت آیش است ولی مساحت كل مملكت ۱۶۵ میلیون هكتار است غرض حفاظت این خاک مملكت است كه جناب دكتر شما از جای دیگر نمیتوانید واردش بكنید و این خاکی است كه با سهولت

و آسانی در همین زمان كه بنده و جنابعالی نشستیم و بحث میکنیم در همین زمان بایك سیلاب از بین میرود و بایك طوفان زیر رو میشود و در همین شهر بزرگی كه در آن زندگی میکنیم آماری كه داریم نشان میدهد در ظرف ۱۵ سال گذشته كویر ده كيلو متر پیشروی كرده راجع به آب تذکر فرمودید اگر بحث حفاظت و حمایت خاک نباشد مسلماً آبی وجود ندارد و بنده توضیحاتی در این مورد در فرا كسیون بعرض نمایندگان محترم رساندم و از تكرار آن بی نهایت معذرت میخواهم ولی من شاید اشتباه كنم و شاید متأسف باشم گرانترین سرمایه های كس مملكت میتواند داشته باشد خاکش است و این خاک با آسانی دارد از دست ما خارج میشود و بنده همیشه این فكر را کرده ام كه غالب محصولات مورد نیاز مملكت را میشود از خارج وارد كرد ولی خاكش را نمیتواند از جای وارد كرد و باز فكر میکنم تنها عاملی كه باید خاک را با آن مقایسه بكنیم و بسنجیم تنها زمان میتواند باشد باز معذرت میخواهم از تكرار. برای طبیعت ۸۰۰ سال وقت لازم دارد تا اینکه يك سانتیمتر ارتفاع خاك زا بسازد و این بایك سیلاب كوچك از بین میرود بنده بخوبی بخاطر دارم كه در هفت هشت سال پیش در يك سیلاب بیست دقیقه ای در منطقه امام زاده داود كه در چند كيلومتری تهران است پنج هزار نفر زیر سیل از بین رفته اند این كارها را میشود درست كرد همانطور كه دیگر جاهای دنیا کرده اند و ما هم هیچ دلیل ندارم كه نخواهیم بكنیم و مسلماً هم خواهیم كرد در اینجا راجع به شيلات صحبت فرمودید و جای تأسف برای من بود كه حضرت مستطاب عالی شيلات را با معدن مقایسه فرمودید بد نیست كه راجع به فرق معادن با منابع طبیعی يك جمله مختصری بعرض برسنام از لحاظ علمی منابع طبیعی يك مملكت را بطور کلی بدر رده مهم تقسیم میکنند یکی منابع طبیعی غیر قابل تجدید مثل معادن معدن آهن جزو منابع طبیعی غیر قابل تجدید است چون پس از بهره برداری تمام میشود ولی در رده ای منابع طبیعی قابل تجدید هستند كه آنها

این هر وقت شما بخواهید يك دستگاهی را در يك سازمان اداری تجزیه و تحلیل بکنید و بگوئید برای این دستگاه که وظیفه اش ایجاب نمیکرد که بطور مستقل باشد چرا يك دستگاه و يك سازمانی بوجود آورده اید شما جواب خواهند داد بهمان دلیل که شما این وزارت منابع طبیعی را با فرم کنونی بوجود آورده اید اما در مورد مسئولیت مستقیم من نمیدانم معنی اینکار چیست که فقط کسانی باید کار کنند که مستقیماً زیر نظر وزیر هستند و این چنین مسأله‌ای را باید گفت وظیفه و مسئولیت و آیا شما واقعا پیش بینی میفرمائید که يك شخصی با مسئولیت مستقیم هم در مورد جنگلها دخالت خواهد کرد و هم در شیلات پس تری مسئولیت مستقیم با شکلی که جناب عالی فرمودید نمیتواند موضوعیت داشته باشد وجود يك دستگاهی در صورتی میتواند کار خودش را خوب انجام دهد که مستقیماً مسئولیت داشته باشد اما اینکه فرمودید اگر خاک تبدیل بشود به اراض اشکالی ندارد خیر اشکال خیلی بزرگی را پیش میآورد و من تعجب میکنم جناب عالی که وارد درقوانین هستید چرا توجه نفرمودید و آن تداخل بسیار محسوس در وزارت اصلاحات ارضی پیش خواهد آورد وظیفه این وزارتخانه نمیتواند استفاده از خاکهای بایر باشد چون این وظیفه قبلاً بموجب قانون بيك وزارتخانه‌ای داده شده است که هنوز يك ماه از تصویب قانون آن نگذشته است بنابراین این وزارتخانه از لحاظ استفاده از خاکهای بایر که مصرف زراعتی دارند هیچگونه عملی نمیتواند بکند ولی در مورد تقویت مراتع هم اکنون این سازمانها را داریم شما خیال میکنید که ما که هم اکنون این سازمانها را داریم اگر از يك سازمانی بگیریم و بسازمان دیگر بدهیم در حالشان تفاوتی میکند اگر امروز ما از سرسبزی جنگلهای دور تهران خوشحال هستیم چه موجهی دارد که این جنگلها را بگیریم و بدیگری بدهیم بحثی در این نیست که اگر يك وزارتخانه‌ای لازم است بوجود نیاید، بحث در این است که آن وزارتخانه‌ای که لازم نیست بوجود نیاید البته اگر دولت در نظر طرحهای بزرگی دارد يك اموری است که ایجاب میکند که

مثلاً ذوب آهن و صنایع سنگین را میخواهد به يك وزارتخانه جدیدی بدهد صنایع اتمی، صنایع فضائی را بخواهد در قالب يك وزارتخانه‌ای بیاورد این امر ایجاب میکند اما اینکه يك مقدار از دستگاههایی که کار میکنند و جناب عالی هم از کارشان رضایت دارید اینها را بیاورند در يك دستگاهی قرار بدهند این امر ایجاب نمیکند شما این دستگاهها را بوجود میآوردید و پس فردا يك دوجین معادن و مدیر کل پیدا میکند و برای هر کدام چندین مدیر کل پیدا میشود و با سابق کاری که داریم و بسايد بگویم خوی و خصال ما تغییر نکرده ما بعد از اینکه قانون استخدام کشوری اینهمه مزایا بنا بر معاونین کرده است خوششان میآید که معاون شوند و از مزایای آن برخوردار شوند بهر صورت این امانت که ملت ایران با ما سپرده باید حفظ کنیم و نگذاریم که در معرض تجاوز قرار بگیرد.

نایب رئیس - آقای مهندس گل سرخی بفرمائید.
مهندس گل سرخی (وزیر مشاور) - بنده با کس اجازه از مقام ریاست و نمایندگان محترم عراض خود را با خواندن چند خط از يك نوشته‌ای که نه سال پیش نوشتم شده آغاز میکنم و بعد کوشش میکنم تا حدی که بتوانم جواب شما نماینده محترم و علاقمند را بدهم این مطلبی که میخوانم ۹ سال پیش نوشته شده در کشوری با آب و هوای خشک مانند ایران که دهها قرن مورد استفاده بشر بوده و قهراً تکوین و تکامل پدید آورده‌های طبیعت به کنه صورت میگیرد محافظت منابع طبیعی موجود باید چون اصول مذهب مقدس شمرده شود. این منابع فیاض و گوناگون برای ما آفریده نشده نسلهای آینده نیز باید با استفاده از آنها، خوراک و پوشاک و مسکن و موجهات تفریح خود را فراهم نمایند هدف ما حمایت و حفاظت آب و خاک و جنگلهای مرتع و موجودات وحشی و ماهیها است که چون حلقه‌های زنجیر بهم پیوستگی داشته و حوائج روز افزون و بی پایان را فراهم میسازد. عرض بنده این بود که ایده و منظور از تشکیل چنین وزارتخانه‌ای در دکاه پیش يك مطلب تازه‌ای نبود و نیست شاید يك عده از بهترین گروه تحصیل کرده این مملکت که بناحق بنام جعفر خانها خوانده شده‌اند بیست و پنج

بست و شش سال در دور افتاده ترین نقاط این مملکت در پشنگوه، مهران، بندر عباس تا باستان و زمستان در زیر چادر خوابیده‌اند خدمتشان را به مملکت انجام داده‌اند و مشکلات مملکت را درک کرده‌اند مسأله‌ای که از جهت عدم حفاظت و حمایت منابع بوجود می‌آید سبب شد که فکر و ایده‌هایی در این مورد داشته باشند اگر فرمایشات شاهنشاه که در موارد مختلف فرمودند و اگر به کتاب انقلاب سفید مراجعه شود بخوبی ملاحظه میشود که این خلاء بزرگ بیشتر از هر کس فکر شاهنشاه دانا و توانای ما را بخودش مشغول داشته بود و در گذشته و شاید کمتر موردی من بخاطر دارم که اهمیت این مطلب را تذکر نکرده باشند بنده با اجازه مقام ریاست کوشش میکنم جوابهایی عرض کنم بطور کلی جناب آقای دکتر عاملی نمیشود تشکیلات و سازمان را يك عامل خشک و غیر قابل انعطاف تلقی کرد مسلماً در هر اجتماعی سازمانهایی که بوجود می‌آید متناسب با احتیاجات آن اجتماع است حالا شاید شما عقیده داشته باشید که بيموقع و برخلاف احتیاج چنین سازمانهایی وجود می‌آید و من کوشش میکنم دلائلی تقدیم کنم که لازم است. من عراض را از قسمت دوم فرمایشات سرکار شروع میکنم بعد به قسمت اول میپردازم اولین اعتراض جناب عالی در مورد خاک یعنی در قسمت دوم فرمایشات موضوع خاک بود هدفی که در قانون حفظ منابع طبیعی پیش بینی شده است کمتر بن تعارضی با وظایفی که برای وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی است ندارد در که ال صراحت بنویسد حفظ و حمایت و فراهم آوردن موجبات بهره برداری از خاکهای کشور، راجع باینکه این خاک است باری قطعاً و قتی که قانون را تقدیم میکردند متوجه بودند که منظور خاک است در این مملکت شش بیلیون هکتار مساحت زمین ما زیر کشت است اگر زمین زیر کشت و آیش را هم حساب کنیم ۱۱ میلیون هکتار زیر کشت و آیش است ولی مساحت کل مملکت ۱۶۵ میلیون هکتار است غرض حفاظت از خاک مملکت است که جناب دکتر شما از جای دیگر نمیتوانید واردش بکنید و این خاکی است که با سهولت

و آسانی در همین زمان که بنده و جنابعالی نشسته‌ایم و بحث میکنیم در همین زمان با يك سیلاب ازین می‌رود و با يك طوفان زیر رو میشود و در همین شهر بزرگی که در آن زندگی میکنیم آماری که داریم نشان میدهد در ظرف ۱۵ سال گذشته کویر ده کیلو متر پیشروی کرده راجع به آب تذکر فرمودید اگر بحث حفاظت و حمایت خاک نباشد مسلماً آبی وجود ندارد و بنده توضیحاتی در این مورد در فرا کسیون بعرض نمایندگان محترم رساندم و از تکرار آن بی نهایت معذرت میخواهم ولی من شاید اشتباه کنم و شاید متأسف باشم اگر اترین سرمایه‌های که مملکت میتواند داشته باشد خاکش است و این خاک با آسانی دارد از دست ما خارج میشود و بنده همیشه این فکر را کرده‌ام که غالب محصولات مورد نیاز مملکت را میشود از خارج وارد کرد ولی خاکش را نمیتواند از جایی وارد کرد و باز فکر میکنم تنها عاملی که باید خاک را با آن مقایسه بکنیم و سنجیم تنها زمان میتواند باشد باز معذرت میخواهم از تکرار. برای طبیعت ۸۰۰ سال وقت لازم دارد تا اینکه يك سانتیمتر ارتفاع خاک را بسازد و این با يك سیلاب کوچک ازین می‌رود بنده بخوبی بخاطر دارم که در هفت هشت سال پیش در يك سیلاب بیست دقیقه‌ای در منطقه امام زاده داود که در چند کیلومتری تهران است پنج هزار نفر زیر سیل ازین رفته‌اند این کارها را میشود درست کرد همانطور که دیگر جاهای دنیا کرده‌اند و ما هم هیچ دلیل نداریم که نخواهیم بکنیم و مسلماً هم خواهیم کرد در اینجا راجع به شیلات صحبت فرمودید و جای تأسف برای من بود که حضرت مستطاب عالی شیلات را با معدن مقایسه فرمودید بدینست که راجع به فرق معادن با منابع طبیعی يك جمله مختصری بعرض برسانم از لحاظ علمی منابع طبیعی يك مملکت را بطور کلی بدو رده مهم تقسیم میکنند یکی منابع طبیعی غیر قابل تجدید مثل معادن معدن آهن جزو منابع طبیعی غیر قابل تجدید است چون پس از بهره برداری تمام میشود ولی در رده‌ای منابع طبیعی قابل تجدید هستند که آنها

قابل تجدید است که همه موجودات زنده هستند و خاک را هم جزو موجودات زنده می‌شناسیم وزارت منابع طبیعی که درست شده و نظارتی است که با منابع قابل تجدید سرو کار دارد و همانطور که در ابتدای عرایضم عرض کردم مثل حلقه‌های زنجیر بهم پیوسته‌اند و یکدیگر را حفظ میکنند آب را از خاک نه در ایران در هیچ کجای دنیا نمیتوانند جدا کنند حفاظت خاک حفظ آب است حفظ خاک حفظ جنگلها است حفاظت خاک حفظ مردم است و حفاظت منابع حفظ آب است و شیلات را جزو منابع طبیعی قابل تجدید باید بحساب بیاوریم نه بصورتی که شما فرمودید بصورت يك معدن و تنها بهره برداری نیست آنوقت عیناً همان کاری میشود که سر شیلات شمال آورده‌ایم مثلاً يك معدن اینقدر ارزش استفاده کردیم که دیگر قابل استفاده نیست این وزارتخانه برای این تشکیل شده که نگذارد چنین بلائی بر منابع ماهیهای جنوب بیاید یا اینکه منابع ماهیهای دریای شمال را تجدید نکند من آرزو دارم روزی در این مملکت باشیم و شیلات يك وزارتخانه مستقل داشته باشد و این شیلات طوری باشد که بتواند كمبود غذایی را تأمین بکند و كمبود مواد غذایی و پروتئینی مملکت ما که الان خیلی به آن نیازمندیم مرتفع بشود امروزه فقط ۱۲ گرم پروتئین برای هر فرد ایرانی حساب میشود بطور سر شمار متأسفانه در شمال و بعضی نواحی مملکت این نسبت تا پنج شش گرم برای افراد پیش‌بینی میشود و روز بروز تنزل میکند در صورتیکه حد متوسطی که پیش‌بینی میکنند ۲۰ گرم پروتئین باید مصرف شود آقایان پزشکان خیلی بهتر از بنده این موضوع را میدانند این از کجا باید تأمین بشود باید از منابع شمال یا بوسیله صید ماهی درست بشود بنابراین جناب دکتر توجه داشته باشید دریای جنوب ما قدرت استحصال ۳۰۰ هزار تن ماهی دارد ولی در شرایط حاضر ۱۲ تن استحصال میشود باید از این منابع بشفق مملکت و مردم بهره برداری و توسعه بیشتر پیدا بکنند بیشتر مورد استفاده قرار بگیرد (صحیح است) در مورد جنگل تذکر فرمودید باز میخواهم عرض کنم که موضوع

تنها بهره برداری از جنگلها نیست این موضوع خیلی ساده است هدف حفظ جنگلها است حفظ و حمایت جنگلها است و بهره برداری مسلماً حفظ و حمایت برای این است که بهره برداری شود وقتی که باز جناب آقای دکتر به این رقم توجه فرمائید که قدرت استحصال بهره برداری فقط جنگلهای شمال ایران که از ۱۸ میلیون مساحت مساحت کل جنگلهای ما فقط ۳ میلیون و سیصد هکتار هزار رانمیشود قدرت استحصال بهره برداری از این جنگلها تا سال ۳/۵ میلیون متر مکعب برداشت میشود چرا نباید تا آنجا که طبیعت بما اجازه میدهد ما از این منابع برداشت نکنیم باید حتماً برداشت بشود یکی از هدفها همین بوده است که از این منابع استفاده بشود این چوبها را اگر برداشت بکنند آقای دکتر برای نسلهای آینده نخواهد ماند اینها در جنگل می‌روند و نمیشود از آن بهره برداری کرد و ایجاد مشکلات دیگری میکنند که از بحث امروز خارج است با کمال دقتی که جنابعالی فرمودید نسبت به انتقاد از وظائف این دستگاه موضوع مرابع را از نظر انداختید و در قسمت دوم فرمایشاتتان به آن توجه فرمودید حفظ همین مرابعی را که از قلم سرکار افتاد و در متن قانون هم ملاحظه فرمودید همین مرابع که هیچ بحساب نمیآید بسالیانه ۳۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال با رقم سرانگشتی خیلی ابتدائی و معمولی بدر آمد این مملکت کمک میکند ۳۶ میلیارد ریال رقم کوچکی نیست و نظر بنده حتماً ضرورت و ارزش این را دارد که در مرابع سرمایه گذاری بکنیم فرمایشات جناب آقای دکتر دادفر که کمال ادا را به ایشان دارم مرا بی‌نیاز کرد از اینکه راجع به بسیاری از مطالب صحبت بکنم فقط يك تذکر کوچک میخواستم عرضشان برسانم که برنامه جنگل کاری ما خیلی وسیع تر است و فقط در سال جاری ۱۸۰۰ هکتار در اطراف تهران جنگل کاری خواهد شد (بکنفر از نمابندگان - بسیار خوبی است) در پاسخ قسمت دوم فرمایشات جناب آقای دکتر عاملی این عرض کنم انقلاب اداری که به آن تذکر فرمودید و نسبی فرمودید صرفه جوئی تنها نیست بعقیده من اگر صرفه جوئی

بر خلاف مصالح باشد بزرگترین ضرری است که میشود به يك دستگاهی بزنند بحساب صرفه جوئی وقتی ما از این جنگلها و از این مرابع استفاده میکنیم باید برابر بودجه فعلی مملکت صرف کنیم و در برابر استفاده کنیم و الا فقط به استناد اینکه ما فقط صرفه جوئی بکنیم بهترین جوانها در خارج از مملکت میمانند و بمملکت نمیآیند ما باید از این متخصصها بتوانیم استفاده کنیم و بیایند و مملکت را آباد بکنند بنده نمیدانم اسم این صرفه جوئی را چه میگذازند بعقیده بنده انقلاب اداری حد اکثر بهره برداری و بهتر و بیشتر از منابع انسانی يك مملکت است هر وقت در این مورد ما اشتباهی کردیم آنوقت مسلماً آماده هر گونه مؤاخذه هستیم بنده در کمال صراحت شما اطمینان میدهم و این وزارتخانه معاون و مدیر کل و کارگزینی و کاربرد از خواهد داشت بتعدادی که ضرورت داشته باشد مدیر کل هم خواهد داشت کارگزینی هم خواهد داشت دفتر دار و همه اینها را خواهد داشت ولی همه اینها در مسیر صلاح مملکت خواهد بود در آن مسیری تجهیز خواهد شد که بعقیده بنده واقعاً حیات يك مملکت را تشکیل میدهند و به بهترین وضعی هم اداره میشوند و این منابع تجهیز میشوند برفع زندگی بهتر مردم همانطور که قبلاً در بدو عرایضم عرض رساندم بیجوت نمیشود يك تشکیلاتی غیر قابل انعطاف باشد در بعضی از کشورها بناسب اهمیتی که موضوع داشته باشد برای هر کدام از این موضوع ها وزارتخانه داشته‌اند کشورهایی را میتوانیم اسم ببریم که شیلات در آنجا وزارتخانه دارد چون اقتصاد آن مملکت چنین ایجاب میکند در کشورهای اسکاندیناوی وزارتخانه شیلات دارند در شیلی که قسمت اعظم ماهی دنیا را برداشت میکنند شیلات يك وزارتخانه دارد (دکتر رهنوردی - از میگو صحبت فرمائید چون خیلی مهم است) در کشوری مثل ژاپن که ۶۰ درصد مساحت آن را جنگل تشکیل میدهد در آنجا وزارت جنگل وجود دارد و در کشور ما چون آب اهمیت زیاد دارد تصمیم گرفته شده که يك دستگاه جدا گانه‌ای فعالیت بکند و سایر صلاح و منطق است و با این ترتیب بهیچ وجه نیابنده

این دلیل که صرفه جوئی ضرورت دارد صرفه جوئی بدون منطق از تشکیل يك دستگاهی که میتواند يك وظایفی را در سطح عظیم تری انجام بدهد جلو گیری کرده و راجع به میگو و شیلات دریای جنوب بنده با اجازه دوست عزیزم اگر در مواد صحبت همد بعرض خواهم رساند تنها میگوی دریای جنوب مانیست ماهیهای دیگری هم هست و واقعاً جای کمال تأسف است که ما در کنار يك دریای نشسته باشیم با این وضع استحصال و مردم آنجا در ابتدائی ترین شرایط غذایی باشند و آن چندتا ماهی هم که در جنوب صید میشود خشک بشود یا به جزایر خلیج و یا جاهای دور دست برده بشود بنده بمنظور اینکه این لایحه زودتر مورد توجه آقایان محترم قرار بگیرد و نظرشان را اعلام فرمائید عرایضم را کوتاه میکنم مسلماً اگر در مراحل دیگر فرمایشی بود و توضیح بیشتری ضرورت داشت عرض خواهم کرد (احسن است) **نایب رئیس** - در کلیات لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) **رئیس** - در مورد مواد برای میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده يك قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹۵۵ - بمنظور حفظ و حمایت و اصلاح و فراهم آوردن موجبات بهره برداری از خاکهای کشور و همچنین حفظ و حمایت و توسعه و تکثیر و بهره برداری از سایر منابع طبیعی (جنگلها - مرابع - حیوانات وحشی و آبزیان دریاهای و آبهای داخلی) وزارت منابع طبیعی تشکیل میگردد **تبصره** - بهره برداری تجاری از آبزیان دریاهای و آبهای داخلی بوسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی موکول به اجازه وزارت منابع طبیعی است و طبق موازینی خواهد بود که از طرف وزارت مزبور تعیین میشود.

نایب رئیس - در ماده يك نظری نیست آقایان؟ **آموزگار** فرمائید. **آموزگار** - همکاران محترم اطلاع دارند که در دوره قبل ما در قانون مربوط به صید و شکار خیلی زحمت کشیدیم تا دولتها را قانع کردیم و همچنین مجلس قبول

کرد که در سواحل خلیج فارس و بحر عمان و بتادر و جزایر بحر عمان و خلیج فارس که غذای مردم آنجا از ماهی و میگوئی است که از دریا صید میکنند آسان و بدون اجازه که معمول است بتوانند برای مصرف شخصی و محلی شان مبادرت به صید ماهی بکنند متأسفانه در این لایحه بخصوص در تبصره یک می بینیم یک مشکلی دیگر بوجود آمده که از این به بعد باید ساحل نشین برود به اداره ای که وزارت منابع طبیعی در یکی از نصابها با آنرا کار استان با تهران تشکیل میدهند اجازه بگیرد و آنها اجازه بدهند که بکدانه ماهی صید کنند و خوراک زن و بچه اش باشد این مشکلات اگر در تأسیس این وزارتخانه ها سازمانها بخواهد بوجود بیاید اصلاح درست نیست و نقض غرض است به این جهت است که بنده پیشنهادی در این خصوص تقدیم کردم و خواهش میکنم توجه بفرمائید که مردم بتادر و سواحل و جزایر بحر عمان و خلیج فارس که بیشتر غذای آنها ماهی و میگو است به آسانی و بدون هیچگونه اجازه ای بتوانند از دریائی که در اختیارشان است و خدادادی است و ماهی و میگوی فراوان وجود دارد و تا بحال مملکت از آن استفاده نمیکنند است و حالا میخواهد استفاده کند اقلاً برای قوت لایموت استفاده کنند (احسن).

نایب رئیس - آقای مهندس اسدی سمیع بفرمائید.
مهندس اسدی سمیع (مخبر کمیسیون کشاورزی) بنده در پاسخ همکار محترم جناب آقای آموزگار میخواستم عرض کنم اگر چه پیشنهاد ایشان طبق آئین نامه داخلی مجلس در کمیسیون مورد بررسی قرار خواهد گرفت ولی فعلاً خواستم عرض کنم کسب اجازه بمنظور انجام عملیات تجارتنی است اگر ماده را خوب ملاحظه فرموده باشید نوشته است بهره برداری تجاری از آبریان دریاها و آبهای داخلی بوسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی موکول به اجازه وزارت منابع طبیعی است برای آنها تائیدی که در ساحل زندگی میکنند و مراعات آنها از این راه است وزارت منابع طبیعی در نظر ندارد که مشکلاتی بوجود بیاید بلکه ارفاقاتی در آنیه برای آنها خواهد شد (احسن).
نایب رئیس - نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.
 (بشرح زیر خوانده شد)
 مقام محترم ریاست معظم مجلس شورای ملی
 با احترام پیشنهاد میکنم - در سطر دوم از تبصره ماده یک پس از کلمه (طبق موازین) اضافه شود «و طرحی» و در سطر سوم بعد از «وزارت مزبور» اضافه شود «برای هر یک از واحدهای بهره برداری»

۴۶/۹/۹ برتیب پور
 ریاست محترم مجلس شورای ملی
 پیشنهاد مینماید در ماده ۱ تشکیل وزارت منابع طبیعی سطر سوم داخل برانتر پس از جنگلها، مراعات سازمان دامپروری اضافه شود.

باتقدیم احترام - مهندس قادر بنده - ۴۶/۹/۹
 ریاست محترم مجلس شورای ملی
 پیشنهاد مینماید ماده یک بشرح زیر تغییر یابد:
ماده ۱ - بمنظور حفظ و حمایت و اصلاح و توسعه و تکثیر و فراهم نمودن موجبات حداکثر بهره برداری از خاکهای کشور و سایر منابع طبیعی (جنگلها - مراعات حیوانات وحشی و آبریهای موجود در آبهای داخلی و دریاها) وزارت منابع طبیعی تشکیل میگردد.

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
 پیشنهاد میشود
 عبارت زیر به آخر تبصره ماده اول اضافه شود (ساکنین بتادر و جزائر و سواحل خلیج فارس و بحر عمان برای مصرف شخصی و محلی مشمول این تبصره نخواهند بود).
 با تقدیم احترام - آموزگار
 مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
 پیشنهاد میشود:
 در تبصره ماده اول بعد از کلمه تجاری (بمنظور صادرات) اضافه شود.
 با احترام - محمد علی آموزگار

احتراماً پیشنهاد مینماید:
 جمله آبریان دریاها و آبهای داخلی به آبریان دریاها و همچنین آبریان آبهای داخلی تبدیل شود.
 با تقدیم احترام - دکتر مهذب

ریاست محترم مجلس شورای ملی
 پیشنهاد میشود که اضافه شود در صید و بهره برداری از آبریان دریائی و در مورد تشکیل شرکتهای تعاونی و غیره با حادات دستگاههای دولت مرز نشینان سواحل دریا و - کتب خلیج حق تقدم دارند.

دکتر بهبهانی
نایب رئیس - ماده دو قرائت میشود.
 (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - از تاریخ تصویب این قانون سازمان جنگلانی ایران و مؤسسات وابسته به آن و شرکت سهامی نیلات ایران و شرکت سهامی صنایع چوب گیلان با کلیه سهام بوزارت منابع طبیعی منتقل میگردد.

انتقال سازمان و مؤسسات و شرکتهای مزبور با دارائی بودجه و کارکنان اعم (از کارمندان وابسته و بسا مأمور) صورت میگردد.

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)
 مقام محترم ریاست معظم مجلس شورای ملی
 با احترام پیشنهاد میکنم در ماده دوم سطر اول پس از کلمه سازمان اضافه شود «سهام دولتی» و همچنین بر کلمات «وابسته به آن» اضافه شود «سازمانها و سهام دولتی» و پس از کلمه ایران اضافه شود «سه سهام شرکتهای مشابه»

مقام محترم ریاست معظم مجلس شورای ملی
 با احترام پیشنهاد میکنم در ماده دوم سطر اول پس از کلمه سازمان اضافه شود «سهام دولتی» و همچنین بر کلمات «وابسته به آن» اضافه شود «سازمانها و سهام دولتی» و پس از کلمه ایران اضافه شود «سه سهام شرکتهای مشابه»
 ۴۶/۹/۹ برتیب پور
 ریاست محترم مجلس شورای ملی
 پیشنهاد مینماید در سطر سوم ماده ۲ بعد از جمله

و صید با رعایت مقررات مندرج در آن قانون و همچنین کلیه وظایف و اختیارات سازمان جنگلبانی و مراتع ایران و رئیس سازمان مزبور در قانون ملی شدن جنگلها و مراتع مصوب دیماه ۱۳۴۱ و قانون حفاظت و بهره برداری جنگلها و مراتع مصوب مردادماه ۱۳۴۶ بوزارت و وزیر منابع طبیعی واگذار میشود.

تبصره - مهلت مذکور در مواد ۸ و ۹ قانون اراضی مستحدثه ساحلی تا ۶ ماه پس از تصویب این قانون تمدید میگردد.

نایب رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادت رسیده قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست معظم مجلس شورای ملی با احترام پیشنهاد میکنم در ماده سوم سطر دوم پس از کلمات (خردادماه ۱۳۳۹) اضافه شود «شرکت های مشابه».

سرتیب پور ۹/۹/۴۶

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه وزارت منابع طبیعی کلمه مذکور بعد از وزارت و وزیر مکرر شده زائد و عبارت را ناسا کرده است حذف شود.

با تقدیم احترام - روحانی ۱۸/۸/۴۶

نایب رئیس - ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خواند شد)

ماده ۴ - وزارت منابع طبیعی مکلف است برای نیل به هدفهای مندرج در این قانون سازمان لازم را براساس تبصره (۳) ماده (۸) لایحه قانونی استخدام کشوری تهیه و بموقع اجرا گذارد.

نایب رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ آقای دکتر رهنوردی بفرمائید.

دکتر رهنوردی - خواستم توضیحی داده بشود که

منظور از تبصره ۳ ماده ۸ لایحه قانونی استخدام کشوری چیست؟

نایب رئیس - آقای مهندس اسدی سمیع بفرمائید.
مهندس اسدی سمیع - در قانون استخدام که بتصویب رسیده و بتدریج در وزارتخانه های مختلف در شرف پیاده شدن است برای تشکیل سازمان متناسب نیاز وزارتخانه ها ضوابطی قراردادند و در اینجا گفته شده وزارتخانه های جدیدی هم باید این ضوابطی که در وزارتخانه های موجود بود رعایت کنند و اکنون که وزارتخانه های جدیدی بوجود میآید میگویند این وزارتخانه ها هم برای تشکیل سازمانهای مورد احتیاج خودش بایستی آن ضوابط را طبق این تبصره رعایت کند برای اینکه همانطور بکه عرض کردم آن ضوابط در تدوین قانون استخدام کشوری مربوط بوزارتخانه های موجود بوده است ولی اگر شرح آن ضوابط را بخواهید اجازه بفرمائید قانون استخدام کشوری را جناب آقای رئیس دستور بفرمائید بیاورند و بنده عیناً آن ماده و تبصره های مربوطه را قرائت کنم.

نایب رئیس - تصویر میکنم جناب آقای دکتر رهنوردی روشن شدند.

رهنوردی - خیر بنده روشن نشدم.

نایب رئیس - پس اجازه بفرمائید تبصره ۳ ماده ۸ قانون استخدام خوانده شود.

(شرح زیر خوانده شد)

تبصره ۳ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون سازمان تفصیلی خود را با قیود تعداد پست های ثابت سازمانی کلیه واحدهای تابع خود تهیه و بسازمان امور اداری و استخدامی کشور تسلیم کنند سازمان موظف است ظرف شش ماه بعد از دریافت طرح سازمانهای تفصیلی نظر خود را مشعر بر موافقت یا اصلاح آنها بوزارتخانه ها با سازمانهای دولتی اعلام کند. هر نوع تغییرات بعدی در سازمان تفصیلی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون منوط

موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود. در صورت بروز اختلاف نظر در هر يك از دو مورد فوق بین وزارتخانه یا مؤسسه مربوط با سازمان امور اداری و استخدامی کشور دولت تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

نایب رئیس - آقای دکتر رهنوردی بفرمائید.
دکتر رهنوردی - بنده سئوالی که کردم منظورم این بود که این تبصره روشن بشود بطوری که همکاران عزیز ملاحظه فرمودند سازمانی که در این مجلس با اصلاح تصویب میرسد و بتوضیح ملوکانه میرسد تازه میافتد به دست انداز سازمان امور اداری کشور این عقیده شخصی بنده است نمیدانم تا چه اندازه درست باشد یا درست نباشد این سازمان امور اداری از آن موقع که بوجود آمده بنده فکر میکنم علاوه بر آنکه کوچکترین مرهمی بر درد ادارات نگذاشته باعث شده که بطور کلی فعالیت اینها متوقف بشود (صحیح است) یعنی اگر سازمانی میخواهد با وزارتخانه ای بخواهد برای يك امر فوری يك شخصی را استخدام بکند

و این شخص را بفرستد برای يك امر فوری اقدام بکند باید از سازمان امور اداری کشور اجازه بگیرد و این اجازه ممکن است که ماه ها طول بکشد و این کار اصلاً انجام نشود و به نتیجه نرسد بنده نمیدانم جناب آقای وزیر مشاور که قول دادند که این تبصره را در اینجا بگنجانند جناب آقای مهندس گلرخی بنده دارم بنفع شما صحبت میکنم چون ایمان به لایحه تان دارم نه موضوع شخصی است چون ایمان دارم که این لایحه بنفع مملکت و ملت است تریبیتی بدهید که به گیر این سازمان اداری بیفتد و الا فردا تمام اقدامات شما خنثی میشود (صحیح است) و شما که با این سرعت دارید کار میکنید و مایل هستید که هر چه زودتر اقدامات خودتان را بنفع این ملت شروع بکنید در اینجا متوقف میشود و چه بسا آن نظرانی که شما دارید و بایدهائی که دارید از لحاظ منافی که بنفع ملت ایران همانطور که صحبت فرمودید و بسیار خوب بود در آنجا آن ایده های ما را عوض بکنند برای اینکه اگر شما نظرانی دارید برای انجام ایده خودتان که يك سازمانی تشکیل میدهید

نتیجه نرسد بنده نمیدانم جناب آقای وزیر مشاور که قول دادند که این تبصره را در اینجا بگنجانند جناب آقای مهندس گلرخی بنده دارم بنفع شما صحبت میکنم چون ایمان به لایحه تان دارم نه موضوع شخصی است چون ایمان دارم که این لایحه بنفع مملکت و ملت است تریبیتی بدهید که به گیر این سازمان اداری بیفتد و الا فردا تمام اقدامات شما خنثی میشود (صحیح است) و شما که با این سرعت دارید کار میکنید و مایل هستید که هر چه زودتر اقدامات خودتان را بنفع این ملت شروع بکنید در اینجا متوقف میشود و چه بسا آن نظرانی که شما دارید و بایدهائی که دارید از لحاظ منافی که بنفع ملت ایران همانطور که صحبت فرمودید و بسیار خوب بود در آنجا آن ایده های ما را عوض بکنند برای اینکه اگر شما نظرانی دارید برای انجام ایده خودتان که يك سازمانی تشکیل میدهید

ولی آن شخصی که آنجا نشسته کاری باینها ندارد و باین سازمان شما ایراد میکنید و میگوید طبق فلان و فلان ما نمیتوانیم این اقدام را بکنیم و اقدامات شما به نتیجه نمیرسد (صحیح است) بنده لازم دانستم نظرات خودم را بعرض نمایندگان محترم برسانم تا هر طور خودشان صلاح میدانند و هر تصمیمی که میخواهند اتخاذ بفرمائید (صحیح است).

نایب رئیس - آقای دکتر مهذب بفرمائید.

دکتر مهذب - بنا اجازه مقام ریاست و همکاران

محترم چون توضیحی از طرف همکار محترم جناب آقای دکتر رهنوردی داده شد و تأییدی هم بظاهر از طرف دوستان اقلیت بگوش رسید (نمایندگان - اکثریت هم تأیید کردند) عده ای از دوستان اکثریت وعده ای هم از اقلیت شاید این ابهام پیدا شود که فرمایشاتشان از نظر کار سازمان اداری کشور مورد تأیید قرار گرفته، خواستم توضیحی بدهم و اگر هر کدام از آقایان فرمایشی داشته باشند من اینجا حاضرم توضیح بدهم در هر حال زمانی وضع استخدامی دولتی در این مملکت بسیار مبهم و تأثیر انگیز بوده (دکتر رهنوردی هنوز هم تأثیر انگیز است) قانون استخدام کشوری که در این مملکت تهیه شد دو سال طول کشید و بنده افتخار دارم که یکی از اعضای کمیسیونی بودم که این قانون را تهیه و تدوین کرد مسلماً در يك کشوری که وضع استخدامی آن صورت تأثیر انگیزی داشت و هر دستگاهی دلتش میخواست هر کسی را استخدام بکند و با هر حقوق و در هر پستی بگذارد (نمایندگان - حالا هم همینطور است) و يك وضع بدی اتخاذ شده بود اجازه بفرمائید عرضم را بکنم من خیال میکنم که آقایان تذکر از من میروند قبل از اینکه من صحبتی بکنم شما پانزده متر قبل از من تشریف میبرید در هر حال وقتی يك دستگاهی شخصی را استخدام میکرد با دوهزار تومان و دستگاه دیگر شخصی را با همان تحصیلات با ۵۰۰ تومان استخدام میکرد این وضع و تبعیض در این مملکت حکم فرما بود در هر حال به این وضع لازم بود يك زمانی خاتمه داده بشود (یکی از نمایندگان - هنوز هم آن وضع هست) اجازه بفرمائید

بینیم حاله آن وضع خاتمه داده شده است یا نشده ما آمدیم و با يك وضع بسیار مشکلی روبرو بودیم که میخواستیم از آن وضع مشکل بیرون آیم و برسیم بیک وضع بهتری در این دوره برزخ سه ساله نه تنها سازمان اداری نمیتواند نظرات تمام نمایندگان محترم را برای جلوگیری از تبعیض و برای مساوات انجام بدهد برای اینکه آن وضع بسیار تأثیر انگیز بوده و ما مواجه بودیم با سیصد هزار کارمند دولت یکی رسمی - یکی بیمانی و بیای بیمانی قانون استخدام آمد ماده ای را گذاشت که از آن وضع بدبه وضع بهتری برسیم پس ما الآن يك دوره برزخی را داریم میگذازم که بسیاری از مشکلات که آقایان میفرمائید در این کار هست ما امیدواریم در عرض این سه سال که یکسال ونیم آن گذشته بعد از یکسال ونیم دیگر با يك وضع بهتری روبرو بشویم این صحیح نیست که یکدستگاری کسی را استخدام بکنند با دو هزار تومان و دستگاری دیگری نظیر همان با پانصد تومان استخدام بکنند (نمایندگان - حالا همینطور هست) هر چند این لایحه مربوط سازمان امور اداری نیست و بنده هم اذعان دارم که بعضی از دستگاریها از نظر حقوقی بسیار وضع نامناسبی دارند ولی عرض بنده این است که باین قانون بنده امیدوار هستم که به این وضع خاتمه داده بشود و اگر این دوره برزخ سه ساله بگذرد بنده امیدوار هستم که این وضع تغییر پیدا کند و منم که جزو آقایان هستم نسبت بوجود تبعیضی که هست اعتراض دارم بنده هم راجع به آن تبصره پیشنهاد حذف دادم ولی با توضیحی که جناب آقای دکتر رهنوردی دادند خیال میکنم از لحاظ کنترل وضع مرکزی لازم است که این ماده بماند و اگر ماده چهار حذف شود ممکن است لا اقل در بعضی از سازمانهای اداری مشکلات زیادتری ایجاد بشود و اما از جناب آقای مهندس کلسرخی استدعا میکنم توضیحی بفرمائید انتقال کارمندان دستگاریها به این وزارتخانه که در ماده ۲ و ماده ۴ گفته شده بجهت ترتیب است مثلاً کارمندان شرکت سهامی

چوب چه وضعی دارند رسمی هستند، بیمانی هستند یا نیمه بیمانی هستند یا روزه میزنند؟ اینها با قانون استخدام چه وضعی پیدا میکنند اینها رسمی میشوند آیا واقعاً روی این موضوع فکری شده است؟ کارمندان رسمی وضعیت معلوم است ولی يك کارمند بیمانی شرکت چوب چه وضعی دارد و یا سایر شرکتها که احتمالاً ممکن است نظیر آنها وجود داشته باشد در سازمانهای دولتی وجود داشته باشد ولی هیچ وضع استخدامی و بازنشستگی نداشته باشند يك توضیحی بفرمائید خیلی متشکر میشوم.

نایب رئیس - آقای مهندس کلسرخی تشریف بیاورید.
مهندس کلسرخی (وزیر مشاور) - در پاسخ فرمایش جناب آقای دکتر مهندس میخواهم عرض کنم این تشکیلاتی که منتقل میشوند بوزارت منابع طبیعی بعضی از آنها شرایط فعلی خودشان را حفظ میکنند یعنی فرم سازمانی خودشان را بمنظور بهره برداری بیشتر و اختیارات بیشتری که بمنظور بهره برداری بیشتر خواهد کرد بنا بر این وقتی کارمندان به آنجا منتقل خواهند شد اجازه بفرمائید که همان وقت شرایط استخدامی يك يك آنان مطالعه بشود و بررسی بکنیم و این کاری است که شورای عالی اداری خواهد کرد و این کارمندان عده ای رسمی هستند عده ای بیمانی هستند و یک عده ای روزه میزنند اگر با شرایطی که بودند ضرورت داشت خدمت آنان بنحوی استخدام میشوند (دکتر مهندس - در ماده ۲ نوشته است: که تمام کارکنان میآیند در اینجا و يك وضع خاصی ایجاد میکنند و بنده خواستم بدانم که اینها چه وضعی پیدا میکنند از این لحاظ توضیحی بفرمائید که وضعیتشان چه میشود) قدر مسلم این است که این سازمان منتقل میشود بیک سازمان دیگر با دستگاری دیگر تا مدتی تا مدتی حالت بلا تکلیفی هست و بآید شروع کرد برای بهبود وضع کارمندان و ما باید بینیم در چه سطحی و تحت چه شرایطی اشخاص بکار ما میخورند و اشخاصی که واقعاً بی مورد استخدام شده باشند بی مورد بکار گرفته شده باشند بعضی از آنها که روزه میزنند میشود از خدمتشان صرف نظر کرد و ما صرف نظر می کنیم و خدمتشان را

میخریم و بعضی از آنها روزه میزنند که میشود آنها را از خدمت مرخص کرد آنها هم مرخص می کنیم و اشخاصی که بیمانی بار رسمی هستند و تعدادشان زیاد است و من خیال می کنم در حدود چهار تا پنج هزار نفر باشند الان بنده نمیتوانم يك صورت قطعی بفرستیم برسانم چون وضع هر کدامشان فرق می کند ترتیب کار آنها را بصورت قانونی میدهم.

نایب رئیس - پیشنهادات رسیده قرائت می شود (بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست معظم مجلس شورای ملی

ب احترام پیشنهاد میکنم در ماده چهار سطر دوم پس از کلمات (استخدام کشوری) اضافه شود و همچنین طرحهای علمی و فنی لازم جهت بهره برداری سالانه از منابع طبیعی تا حد اکثر استحصال جهت مصرف داخلی و صدور بازارهای خارج و پس از کلمه (تهیه) اضافه شود «تنظیم و رأساً یا بوسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی واحد صلاحیت».

سرتیپ پور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید: در ماده ۴ سطر آخر بعد از کلمه (تهیه) جمله (پس از تصویب) اضافه گردد.

بدر صالحیان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم: ماده ۴ از لایحه تشکیل وزارت منابع طبیعی حذف شود.

باتقدیم احترام - دکتر رهنوردی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میکنم در ماده ۵ (قانون تشکیل

وزارت منابع طبیعی) بعد از عبارت وظایف آنها با وظایف وزارت منابع طبیعی مربوط میشود عبارت (باستثناء شرکت شیلات جنوب) غلاوم شود.
باتقدیم احترامات - دکتر عبدالصمد رفعت

نایب رئیس - ماده الحاقی پیشنهاد شده است که قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

ایجناب پیشنهاد مینماید که در قانون منابع طبیعی ماده خاصی منظور شود که بموجب آن این وزارت نزه کشی و خشکانیدن قسمتی از کوههای کشور موظف گردد.

دکتر خزائلی

نایب رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱ - قرائت نامه مجلس سنا دائر به تصویب

موافقت نامه تحصیل اعتبار از دولت جمهوری

سوسیالیستی رومانی جهت خرید واگن باری

و تجهیزات راه آهن و غیره در کمیسیون دارائی

آن مجلس

نایب رئیس - نامه ای از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

موافقت نامه مربوط به تحصیل اعتبار از دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی جهت خرید واگن باری راه آهن و تجهیزات الکتریکی و سایر ماشین آلات و تجهیزات را که در اجرای مفاد ماده واحده «قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب عمرانی کشور مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵» ضمیمه نامه شماره ۴۱۳۸ مورخ ۱۳۴۶/۱/۱۷ از طرف دولت

کمرکی کالا های شرکت ملی نفت که واگذار بنا
فروخته میشود. شماره چاپ ۶۷

۲- گزارش شور اول اصلاح قانون تأسیس وزارت

آبادانی ومسکن. شماره چاپ ۶۶

۳- گزارش شور دوم اجازه تحصیل ۲۰ میلیارد ریال

اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور. شماره چاپ ۶۸

نایب رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز

را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه
خواهد بود.

(جلسه در ساعت ۱۲ ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - مهندس حیدرعلی ارفع

تقدیم و در جلسه روز شنبه ۱۳۴۶/۹/۲۴ کمیسیون شماره چهار
(دارائی) مجلس سنا به تصویب رسیده است برای رسیدگی
و تصویب کمیسیون دارائی آن مجلس محترم به ضمیمه
ارسال میگردد.

رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی

نایب رئیس - به کمیسیون دارائی ارجاع میشود.

۱۴ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد -

ختم جلسه

نایب رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۱۴ روز یکشنبه ۱۳۴۶/۹/۱۲

۱- گزارش کمیسیونهای مربوط راجع به معافیتهای